

REŠETO

Mir, pace, frieden, pax

Po dognanjih UNESCA (organizacije OZN za vzgojo, znanost in kulturo) dajo na svetu letno po 100 dolarjev, da se en otrok nauči brati, in nekaj let kasneje kar 7.800 dolarjev letno, da ga naučijo streljati ...

Mir — vojna, pace — guerra, Frieden — Krieg, pax — belo, peace — war. Besede v različnih jezikih za ista pojma. Za mir in vojno. Kako prijetno, blagolasno zveni skoraj v vseh jezikih "mir" in koliko trdote, grobosti, neprijetnosti je v vseh jezikih že v besedi, ki označuje nasprotje miru, vojni!

Gotovo sta obe besedi nastali že v najzgodnejših obdobjih oblikovanja človekovega besednjaka. Nastali zato, ker je pač človek, čeprav še na najnižji stopnji razvoja, moral označiti posamezna stanja v medsebojnih odnosih. To pa pomeni, da spremlja vojna, bojevanje, vojskovanje, zavajevanje, osvajanje človeka že iz predcivilizacijskih časov. Zgodovina vojn in vojaških spopadov zadnjih petih tisočletij nazorno dokazuje to, saj je človeštvo večino tega časa porabilo za takšno ali drugačno obliko vojevanja, se pravi uničevanja. Krona tega sta vsekakor dva velika svetovna spopada v najnovejšem obdobju, v tem stoletju, ki sta zahtevala desetine milijonov mrtvih, da o materialni škodi niti ne govorimo, ki sta med posameznimi narodi povzročila pravi genocid, uničenje in iztrebitev. Spopada, iz

katerih naj bi se, smo mislili in pričakovali, človeštvo naučilo nekaj o svojem obstoju, iz katerih sta se rodila najprej Društvo narodov in nato Organizacija združenih narodov, spopada, ki naj bi bila zadnja in potem trajen mir. Toda krute besede "vojna" nismo črtali iz besednjaka, nismo je izbrisali iz svoje zavesti. Marsikje v svetu še za "mir" ne vedo, še se rojevajo otroci, ki poznajo le pojem "vojna" in besede in občutka "svoboda" sploh ne poznajo. In v takem okolju in razmerah tudi odrastejo.

Zadnja štiri desetletja relativnega "miru" v svetu to le dokazujejo. Daleč prek 100 večjih in manjših vojn in vojnih spopadov v različnih delih sveta pomeni več ali manj tretji svetovni spopad na obroke. Cela svetovna območja in cele generacije ljudi živijo pod psihičnim pritiskom vojne — Bližnji in Daljni vzhod, Afrika itd.

Nekdo je dejal, da je Kartagina, ena najmočnejših sredozemskih držav antičnega sveta, po prvi Punski vojni (spopadom z Rimom) bila še močnejša, po drugi je bila še vedno močna, vendar nekaj manj, po tretji vojni Kartagine ni bilo več! Kdo je

Kartagina modernega časa in sveta? Sta človeštvo in ves svet ta Kartagina? Kaj bi, oziroma kaj bo ostalo po tretji Punski vojni moderne dobe? Nič? Bo golob miru, prestreljen in zastrupljen strmoglavil na zogleneli beton, ne da bi našel svojo dolino miru?

Svobodni svet je poln protislovij. Bolj kot ideološka in politična delitev na Vzhod in Zahod je boleča in zaskrbljujoča delitev na svetovni Sever (razviti) in svetovni Jug (nerazviti).

Statistika ve povedati, da je nad 90 odstotkov svetovne industrije osredotočene v industrijsko razvitih državah, v katerih živi le četrtina svetovnega prebivalstva. Države v razvoju, kjer je tri četrtine svetovnega prebivalstva, imajo le 10 odstotkov svetovne industrije. Pa tudi to, da je v letu 1981 (v kasnejših letih ni veliko drugače) umrlo po svetu 40.000 otrok. Običajno so bili to naišibkejši in najmlajši izmed sto milijonov otrok v državah v razvoju, ki so zmeraj lačni...

En Amerikanec namreč porabi toliko komercialne energije kot dva Nemca ali Avstralca, 3 Švicarji ali

Japonci, 16 Kitajcev, 53 Indijcev, 109 Šrilančanov, 438 Malijcev in 1072 Nepalcev. Proizvodnja hrane v svetu se je v zadnjih 25 let povečevala za 2,5 odst. letno, potrebe po njej pa za 3 odstotke letno. Kljub vsemu bogastvu in kljub temu, da smo že davno stopili na Luno in kroži okrog planeta vedno več satelitov, kljub temu, da je vedno več držav, ki so sposobne (ali pa že imajo) izdelati atómsko bombo, je danes bistveno več ljudi lačnih kot pred četrto stoletje. Vedno več držav je, ki so prisiljene uvažati vedno več hrane, do katere je vedno težje priti in vedno dražja je. Je tudi vedno bolj sredstvo političnega in gospodarskega pritiska na nerazvite. Kdor pa ima energijo in hrano, predvsem hrano, je gospodar in nismo več daleč od ponovnega kolonializma, preoblečenega sicer v moderne krpe in odetega v mogočne fraze. Kolonializem je pa vendarle.

Kdo ve, kako pravijo miru v Kampučiji, v Vietnamu, Palestinci, v Libanonu in še marsikje. Kaj si predstavljajo pod pojmom "svoboda" in "domovina"? Predvsem pa je vsem tem ljudem in narodom dovolj blizu stalna želja doseči to, nam pa ohraniti težko in krvavo priborjeno.

Mir in vojna, peace in war in kakorkoli se že kje v svetu pravi,

(Dálje na 2. strani)

POČASNEJE, A VZTRAJNO NAPREJ

Skupščina občine Ribnica je na februarški seji sprejela Resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine za obdobje 1981—1986 v letu 1984.

Leto 1984 ni značilno le po tem, da smo stopili že v drugo polovico petletnega planskega obdobja, ampak pomeni tudi prvo leto izvajanja stabilizacijskih programov.

Resolucija o politiki družbeno-ekonomskega razvoja v naši občini je tako po eni strani planski dokument, sprejet na podlagi določil zakona o sistemu družbenega planiranja v SRS, po drugi strani pa pomeni konkretizacijo nalog našega dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v letu 1984 za stabilnejši in enako mernejši razvoj proizvodjalnih sil in družbeno-ekonomskih odnosov v naši občini.

Cilji in naloge resolucije izhajajo tako iz opredelitve programa dolgoročne stabilizacije gospodarstva in iz usmeritev srednjeročnega družbenega plana, pri čemer so posebno poudarjene tiste naloge, za katere ugotavljamo, da jih v preteklih letih nismo izpolnjevali v zahtevanih okvirih, to pa je predvsem:

- povečanje fizičnega obsega proizvodnje v naših najpomembnejših gospodarskih panogah, kmetijstvu in obrti;
- hitrejšo vključevanje v mednarodno delitev dela s posebnim poudarkom na povečanje izvoza na konvertibilno področje;
- spremeniti strukturo investicij tako, da se bo povečal delež gospodarskih in proizvodnih investicij in zlasti investicij v sodobno opremo;
- uskladiti potrošnjo z možnostmi gospodarstva;
- ustaviti večletni trend padanja življenjske ravni delavcev, zlasti tistih, ki jim je dohodek iz delovnega razmerja edini vir preživetja.

Povečanje proizvodnje

Družbeni proizvod v naši občini se bo v letu 1984 realno povečal za 3,5%, pri čemer naj bi industrijska proizvodnja porasla za 4%. Povečanje industrijske proizvodnje bo doseženo predvsem z boljšim izkoriščanjem obstoječih kapacitet, saj predvidevamo, da bodo planirane investicijske naložbe v organizacijah združenega dela RIKO, INLES, Sukno vplivale na stopnjo gospodarske rasti šele v letu 1985 in v poznejših letih.

Podatki o velikem nihanju fizičnega obsega proizvodnje v posameznih obdobjih leta 1983 dokazujejo, da je ob boljši oskrbljenosti z repromaterialom, boljši organizaciji dela in večji discipliniranosti možno doseči večji fizični obseg proizvodnje brez dodatnih investicijskih naložb.

Delovne organizacije bodo s svojimi planskimi akti, stabilizacijskimi programi in ukrepi tekoče poslovne politike podvele dolgoročne in kratkoročne ukrepe, ki bodo imeli za cilj povečanje proizvodnje. Ti ukrepi se morajo nanašati predvsem na hitrejšo vključevanje znatveno raziskovalnega dela v prakso, uvajanje sodobne informatike, modernizacijo proizvodnje in prestrukturiranje v smeri tehnološko naprednejših proizvodnih programov in proizvodnih procesov itd. Poleg tega bodo nosilci planiranja — organizacije združenega dela — nadaljevali s povezovanjem na dohodkovnih osnovah v občinskem merilu in v širšem gospodarskem prostoru za zagotavljanje boljše in sigurnejše oskrbljenosti z reprodukcijskim materialom. Ti ukrepi, ki imajo za cilj povečanje proizvodnje, bodo morali biti zlasti intenzivni v tistih delovnih organizacijah, ki v letu 1983 niso dosegle planirane rasti fizičnega obsega proizvodnje, kakor so nekatere TOZD INLES, ITPP in Žižnica.

KMETIJSTVO

Kmetijsko proizvodnjo bomo v letu 1984 povečali za 3%. Še nadalje bodo osnovne usmeritve našega kmetijstva v povečani proizvodnji mesa in mleka in to na osnovi čim večjega pridelovanja domače osnovne krme. V ta namen bomo povečali površine krmnih rastlin in površine, posejane s

koruzo. Pri intenzivnejšem pridelovanju krme na travnikih in pašnikih pa bomo skrbeli za pravočasno gnojenje in spravilo.

V letu 1984 načrtujemo proizvodnjo naslednjih tržnih viškov: 3.900.000 lit. mleka, 160 kom plemenskih telic, 550 kom mladih pitanih goved, 140 klavnih goved in 135 telet, kar predstavlja povečanje za 10,5% v primerjavi z letom 1983.

Z organizirano večjo rejo pitancev bomo zapolnili čim več obstoječih praznih stojišč ob čim manjših vlaganjih, nadaljevali pa bomo tudi s strokovnim pitanjem, za katerega je pri kmetih veliko zanimanje.

Da bomo dosegli planirani obseg prodaje plemenske živine, bomo privezali ves ustrezeni podmladek in s tem v zvezi tudi postopno razširili A-kontrolo proizvodnosti krav. Povečevali bomo rejo in stalež konj, slabo izkoriščene površine v hribovitih predelih pa aktivirali z uvajanjem ovčereje in pašo zlasti plemenskih telic.

Čprav nimamo ugodnih pogojev za večjo poljedeljsko proizvodnjo, bomo v okviru potreb SR Slovenije po čim večji samopreskrbi posejali s pšenico v organizirani tržni proizvodnji za to primerne površine, tako da bomo pridelali 40 ton tržnih viškov pšenice. Površine v organizirani tržni proizvodnji bomo v tem planskem obdobju povečali, tako da bomo v naslednjih letih posejali s pšenico cca 20 ha zemljišč. Za jesensko in spomladansko setev bomo pravočasno zagotovili semenski material, mineralna gnojila in rezervne dele.

S ciljem, da bi vsaj delno ohranili hribovske pašnike pred zaraščanjem in da bi čim boljše izkoriščali travnino, bomo v ureditev skupinskih pašnikov vključili 117 ha površin na Travnici gori, v Malem logu, Podpreski, Podnju in v Gračaricah.

Da bi povečali število goveje živine, bomo v letu 1984 pričeli z izgradnjo 278 stojišč v skupni investicijski vrednosti 48 milj. din. S politiko kreditiranja in nadomestila dela obresti za dane kredite pa bomo težili k večjemu podružabljanju kmetijske proizvodnje na osnovi združevanja dela, sredstev in zemlje.

Za načrtovano rast kmetijske proizvodnje bomo v letu 1984 s sredstvi, ki se bodo zbrala v samoupravnem skladu za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane, zagotovili vrsto ukrepov, s katerimi bomo krepili materialno osnovo kmetijstva. V ta namen bomo zagotovili sredstva predvsem za:

- povečanje živinorejske proizvodnje na domači krmni osnovi,
- zagotavljanje pogojev za družbeno organizirano poljedeljsko proizvodnjo,
- vzpodbujanje kmetijske proizvodnje v hribovitih območjih,
- izboljšanje agrotehničnih ukrepov, ki bodo omogočili večje hektarske donose (uvajanje proizvodnega kolobarja, izbira semen, uporaba gnojil in zaščitnih sredstev)
- sofinanciranje kmetijske pospeševalne službe.

Osnovni vir sredstev za nadaljni razvoj kmetijstva v letu 1984 bo združevanje sredstev po samoupravnem sporazumu za pospeševanje kmetijstva po stopnji 0,30% iz dohodka od osnove bruto osebnih dohodkov in prispevek iz osebnih dohodkov delavcev, katerega bomo morali povečati iz 0,4 na 0,6%. To pa predvsem zaradi velikih podražitev mineralnih gnojil in močnih krmil ter za nadomestilo dela obresti za dane kredite, ker se bo obrestna mera tudi za kmetijske kredite povečala na 25%.

Tudi v letu 1984 bomo podpirali ustanavljanje različnih skupnosti, predvsem strojnih skupnosti, ker le-te omogočajo racionalnejšo izrabo delovnega časa, lažjo in boljšno preskrbo z rezervnimi deli in gorivom. Zato bodo imela vlaganja v mehanizacijo v strojnih skupnostih prednost pred individualnimi nabavami.

Zaradi kritične oskrbe z mineralnimi gnojili in zaščitnimi sredstvi, ki so vezana na devizno participacijo, bomo morali združevati devizna sredstva, saj jih samo kmetijstvo ne ustvarja dovolj.

Mir, pace, frieden, pax

(Nadaljevanje s 1. strani)

vojna je žal še vedno bližje od miru. Damoklejev meč popolnega uničenja še vedno visi nad človeštvom. Doklej še?

Nenavaden naslov in nevsakdanja tema prazničnega uvodnika ob le-

tošnjem občinskem prazniku. Pa vendar. Naš praznik praznujemo v spomin na borbo, žrtve, zmago, v spomin na prebujanje najglobljih človekovih občutkov po svobodi, pravici, sožitju, kar je bilo stoletja skrito v nas. Prav to pa je tudi spodbudilo našo veliko odločitev za oblikovanje sveta in odnosov med

ljudmi po vojni, ki naj bi jim bilo osnovno vodilo mir, sodelovanje, sožitje, opredeljeno v temeljih naše notranje in zunanje politike, politike sodelovanja in neuvrščenosti. Svet ji vedno bolj sledi, skupaj iščemo čudovito dolino miru, izogniti se hočemo usodi Kartagine po tretji vojni. Vedno obsežnejša mi-

rovna gibanja v svetu to le potrjujejo. Željo namreč velikega dela človeštva po preživetju in ohranitvi. Takšno sporočilo svetu je dalo tudi nedavno mirovno srečanje treh dežel v Ljubljani, srečanje za mir, sožitje in razorožitev.

France Grivec

RESOLUCIJA 1984

Zaradi pomembnosti mešanih kmetij za razvoj kmetijstva in poseljenost podeželja bomo vse mešane kmetije, ki prispevajo k večji tržni družbeno-organizirani proizvodnji, obravnavali kot proizvodnjo kmetijske enote enako kot čiste kmetije.

Poglabljali bomo dohodkovne povezave z živilsko industrijo, KZ in kmeti, razvijali združništvo in ga bolj približati združenim kmetom, da bi tako krepili njihovo vlogo in samoupravni položaj v nadaljnjem razvoju družbeno-organizirane kmetijske proizvodnje. Krepili in izboljšali bomo delo kmetijske pospeševalne službe in hkrati zagotovili tudi višji nivo strokovnega dela.

Na področju kmetijske zemljiške politike bomo skrbeli za boljšo obdelavo neobdelanih in slabo obdelanih kmetijskih zemljišč in dosledno izvajali varstvo kmetijskih zemljišč v skladu s kategorizacijo in prostorskim delom družbenega plana občine Ribnica. V skladu z razpoložljivimi sredstvi KZS in Območno vodno skupnostjo Ljubljana—Sava bomo v letu 1984 opravili manjše agro in hidromelioracije. S sprejetjem odloka o zaščitnih kmetijah bomo preprečevali drobljenje kmetij in tako omogočili prehajanje kmetijske zemlje v roke nekmetov, istočasno pa bomo z nakupom kmetijskih zemljišč in drugimi oblikami, ki jih omogočajo zakonski predpisi, povečevali sklad kmetijskih zemljišč v družbeni lastnini.

GOZDARSTVO

V gozdarstvu bosta TOZD Jelenov žleb in TOK Gozdna kooperacija Ribnica izboljševala gozdove z večjim obsegom obnove in nege. Obnavljali in gradili bodo gozdne komunikacije z graditvijo novih cest in vlak, odpirale težje dostopne gozdne predele. V skladu z gozdnogospodarskimi načrti in potrebami po lesu bodo zagotovile 66.000 m³ iglavcev in 29.000 m³ listavcev za potrebe lesno-predelovalne industrije. Z boljšo izrabo mehanizacije in delovne sile bodo delovne organizacije izboljševale storilnost. Z združevanjem sredstev z lesno industrijo pa bodo povečevale vlaganja v gozdove in s tem okrepile gospodarsko vrednost gozdov in njihovo splošno koristnost. Preprečevali bodo škode tako, da bodo skrbeli za varovanje gozdov pred požari in onesneževanjem, z lovskimi družinami pa se bodo dogovorili o primernem staležu divjadi.

OBRT

V letu 1984 bo z ukrepi ekonomske politike ter z drugimi ukrepi podprt razvoj drobnega gospodarstva. Prizadevali si bomo za odpravo idejnih in administrativnih odporov, obenem pa skušali povečati razvojni proces tega področja.

Za hitrejši razvoj proizvodnega dela drobnega gospodarstva bo potrebno tesnejše povezovanje proizvodnih organizacij združenega dela z zasebnimi obrtniki, prenos iz industrije v malo gospodarstvo maloserijsko in individualno proizvodnjo oz. proizvodnjo izdelkov, ki so komplementarni industrijskemu načinu proizvodnje in jih industrija ne proizvaja. Industrija bo s tesnejšim povezovanjem omogočila drobnemu gospodarstvu nabavo nujne opreme za modernizacijo proizvodnje, kakor tudi nabavo uvoženega repromateriala predvsem za proizvajalce, da bi s svojimi proizvodi in storitvami dopolnjevali končni proizvod za izvoz. Zaradi svoje prožnosti in prilagodljivosti lahko manjše obratovalnice prispevajo k odpravljanju ozkih grl v proizvodnji naših večjih organizacij.

V zvezi s problemi zaposlovanja je treba poudariti velik pomen drobnega gospodarstva in potrebo, da ustvarimo kar najbolj ugodne pogoje za njegov čim hitrejši razvoj. Temu bo sledila tudi prostorska politika, tako da bodo pridobljena čim prej stavbna zemljišča bodisi za izgradnjo večjih obratovalnic bodisi za izgradnjo stanovanjskih hiš z manjšini obratovalnicami. V okviru programa revitalizacije mestnega jedra Ribnice bomo pridobili določeno število poslovnih prostorov, primernih za potrebe drobnega gospodarstva.

Izboljšati bo potrebno informiranje tudi s potrebami združenega dela, prilagoditi pa bo potrebno tudi programe usmerjenega izobraževanja po posameznih področjih zahtevam drobnega gospodarstva.

Kar zadeva davčno politiko bo nujno potrebno spremeniti predpise, kar bo omogočilo drugačno stimulacijo ne samo intenzivnejšega dela obrtnikov, pač pa tudi vlaganja v posodabljanje obrti.

Uprava za družbene prihodke bo pri obdavčenju dohodkov od opravljanja gospodarskih dejavnosti proučila in dogradila sistem obdavčenja dohodkov tako, da bo spodbujal širjenje dejavnosti, novo

V letu 1984 naj bi prišlo do tesnejše povezave vseh organizacij, ki se danes ukvarjajo z organizacijo proizvodnje in odkupa izdelkov domače obrti, da se proizvodnja poveča in razvije ter s tem postane zanimiva tudi kot izvozni program. Nosilec te aktivnosti naj bi bila Kmetijska zadruga Ribnica. Ob tem pa je nujno dopolniti merila in kriterije za opredelitev "domače obrti" ter odpraviti vse nepravilnosti na tem področju.

ZUNANJE—TRGOVINSKA MENJAVA

Izvoz blaga se bo v letu 1984 povečal za 15%, od tega izvoz na konvertibilno področje za 20%. Ob tem pa bo uvoz porasel le za 7%, kar

pomeni, da bo znašala pokritost uvoza z izvozom kar 250%.

Povečan izvoz zlasti na konvertibilno področje je ključna naloga sedanjega časa. Povečanje proizvodnje je pogojeno z rastjo izvoza in to tako z vidika oskrbe z repromaterialom, prodajnimi možnostmi, kakor tudi zaradi modernizacije proizvodnje oziroma uvajanja sodobne tehnologije, ki je vezana na uvoženo opremo.

Ne glede na neposredno povezanost proizvodnje z rastjo izvoza pa vendar ne bomo vztrajali na izvozu za vsako ceno. Pri izvajanju izvozne politike bodo organizacije združenega dela zasledovale predvsem dva kriterija:

1. Izvoz mora biti dohodkovno zanimiv.

2. Podpirali bomo z vsem izvoz blaga in storitev višje stopnje obdelave, ne pa surovin, za kar je potrebno intenzivnejše dohodkovno povezovanje, predvsem v lesni industriji in gozdarstvu.

Nadpovprečno stopnjo rasti izvoza bodo morale v letu 1984 doseči predvsem tiste organizacije, ki v letu 1983 niso dosegle plana izvoza na konvertibilno področje in sicer delovne organizacije ITPP in RIKO ter Donit TOZD Pletilnica Sodražica.

ZAPOSLOVANJE

V letu 1984 predvidevamo v naši občini povečanje števila zaposlenih za 3% oziroma za 100 novih delavcev. S tem bo stopnja rasti zaposlovanja v primerjavi z letom 1983 zmanjšana, bo pa še vedno znatno nad republiškim povprečjem. Kljub nadpovprečno visoki stopnji rasti zaposlenosti se problem zaposlovanja ne bo zmanjšal. Predvsem bomo morali že v prvem tromesečju izdelati letni plan zaposlovanja z zaposlitvenimi bilanci tako, da bodo delovne organizacije in delovne skupnosti vskladile potrebe v okviru Skupnosti za zaposlovanje.

Da bi zmanjšali stopnjo nezaposlenosti pa je potrebno dosledno izvajati ukrepe, ki so opredeljeni že z Dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije in bi morali biti v letu 1984 predvsem naslednji:

— prekvalifikacija in dodatno strokovno usposabljanje suficitarnih profilov predvsem za proizvodne delavce v industriji in drobnem gospodarstvu,

— pospešiti je potrebno realizacijo investicijskih programov v delovnih organizacijah Inles, Riko in ITPP oz. načrtov povečanja proizvodnje v industriji in v drobnem gospodarstvu,

— vzpostaviti je potrebno tesnejše sodelovanje samoupravnih interesnih skupnosti za zaposlovanje v občini Ribnica z ustreznimi interesnimi skupnostmi v ljubljanski regiji, da bodo vsi delavci iskalcji zaposlitve, predvsem pa tisti, ki prvič iščejo zaposlitev in imajo ustrezno šolsko izobrazbo, imeli enake možnosti za zaposlitev ne glede na občinske meje,

— dosledno bomo izvajali že dogovorjene ukrepe za zmanjšanje dodatnih zaposlitev (honorarno delo, podaljšan delovni čas), s čimer bomo dodatno pridobili prosta delovna mesta,

— skrbeli bomo za polno zaposlenost nezadostno zaposlenih delavcev.

Investicije

Gospodarske in proizvodne investicije našega gospodarstva bodo v letu 1984 nominalno pa tudi realno večje kot v preteklih letih, ko smo beležili občuten zastoj investicij povsod razen v delovni organizaciji RIKO.

Najpomembnejše gospodarske investicije bodo naslednje:

— Inles v izgradnjo žage v TOZD Ribnica in rekonstrukcijo oz. modernizacijo procesa predelave lesa z namenom povečanja izvozne proizvodnje.

— Riko v razširitev in posodobitev proizvodnih kapacitet ter v pripravljala dela za lakirnico.

ITPP v izgradnjo emajlirnice in opremo.

— Donit TOZD Pletilnica v prizidek k proizvodni hali za uvedbo dopolnilnega programa (vzmeti in konfekcioniranje tkanine).

— Sukno TOZD Jurjevica v izgradnjo skladiščne hale, povečanje zmogljivosti kotlovnice, rekonstrukcijo barvarne in inštaliranje novih predilnih linij.

— Eurotrans v nabavo 15 prikolic in manjše adaptacije,

— Naložbe kmetijskih proizvajalcev v posodabljanje kmetijske mehanizacije in gradnjo 278 stojšč za povečanje proizvodnje.

— Naložbe občanov in industrijskih OZD v izgradnjo in opremo novih obratovalnic in povečanje proizvodnih zmogljivosti obstoječih delavnic drobnega gospodarstva.

— Nadaljevala se bo izgradnja zadrževalnika v Prigorici.

— Glavni vir investicij na področju negospodarstva bo samoprispevek, zaradi česar se bo vsa dejavnost odvijala v skladu z odlokom in samoupravnim sporazumom.

V skladu z usmeritvami programa dolgoročne stabilizacije gospodarstva v letu 1984 ne predvidevamo večjih investicijskih naložb v izgradnjo novih stanovanjskih in komunalnih objektov ter cest. S prestrukturiranjem gospodarstva bomo na račun zmanjševanja investicijskih naložb usmerjali večja sredstva za vzdrževanje in prenovo obstoječih objektov.

Kljub temu bo v letu 1984 dograjen 29 stanovanjski objekt v Ribnici, za katerega so bila sredstva zagotovljena že v letu 1983, pripravili pa bomo tudi potrebno dokumentacijo in finančno konstrukcijo za izgradnjo 25 stanovanjskega bloka v Ribnici in 6 stanovanjskega objekta v Sodražici. Z izgradnjo teh objektov bo srednjeročni plan družbene stanovanjske gradnje v občini Ribnica za obdobje 1981—1986 v celoti realiziran. Na zazidalnem območju Mlaka bomo pripravili za odkup 10 komunalno opremljenih stavbnih parcel za individualno stanovanjsko gradnjo. Nadaljeval pa se bo tudi postopek za pridobitev in ureditev stavbnih zemljišč za individualno stanovanjsko gradnjo na zazidalnem območju Gor. Lepovče in Sodražice.

Naložbe v modernizacijo cest na območju naše občine se bodo v globalu zmanjšale. Kljub temu predvidevamo, da bomo ob angažiranju sredstev republiške skupnosti za ceste ter dela sredstev krajevnega samoprispevka, ki se zbira na območju KS Loški potok v letu 1984 nadaljevali rekonstrukcijo regionalne ceste Sodražica—Loški potok.

Nadaljevali bomo z rekonstrukcijo lokalnih cest v KS Sv. Gregor in Velike Poljane in zaključili dela pri utrjevanju cestišča in meteorne kanalizacije v Dolenji vasi. Prav tako bomo nadaljevali s tistimi naložbami, ki imajo za cilj povečati varnost prometa oziroma udeležencev v prometu. V okviru tega bomo uredili postajališča v Žlebiču, Goričani vasi in Prigorici. V mestnem naselju Ribnica bomo modernizirali Šolsko pot in del Partizanske ceste, pri čemer bomo obnovili tudi vodovodno napeljavo in kanalizacijo v tem delu.

Letošnje izjemne meteorološke razmere so jasno pokazale slabosti sistema vodopreskrbe v naši občini. Zaradi tega bomo prav problemom vodopreskrbe v letu 1984 posvetili največ pozornosti pa tudi materialnih sredstev. V prvi fazi bomo izboljšali situacijo vodooskrbe predvsem z zamenjavo iztrošene in poškodovane vodovodne napeljave regionalnega vodovoda ter lokalnih vodovodov. Proučili pa bomo tudi možnosti novih črpališč pitne vode in povezave nekaterih lokalnih vodovodov z regionalnim vodovodom v enotnem sistemu, ki bo zagotavljal večjo varnost.

Naslednje področje komunalnega gospodarstva, ki mu bomo v letu 1984 pa tudi v prihodnjih letih morali dati prioriteto, je kanalizacija in čiščenje odplak.

Zahtevne naloge na področju komunalnega gospodarstva bomo izvajali brez dodatnih obremenitev gospodarstva z racionalnim trošenjem namenskih sredstev za vzdrževanje in obnavljanje komunalnih naprav skupne rabe, ki se združujejo iz dohodka po stopnji 2,4%, sredstev za stanovanjsko izgradnjo, sredstev samoprispevka, sredstev za razširitev in enostavno reprodukcijo posameznih samoupravnih interesnih skupnosti in komunalnih organizacij itd.

Naloge in usmeritve na področju družbenih dejavnosti

Stabilen, dolgoročen ekonomski razvoj občine zahteva istočasen usklajen razvoj vseh družbenih dejavnosti: zdravstvo, izobraževanje, otroško varstvo,

socialno skrbstvo, telesna kultura in kultura. Tudi v sedanjih zaostrenih pogojih ustvarjenega dohodka ne bomo zapostavili nobenega od naštetih področij družbenega življenja, istočasno pa bomo pri razporejanju ustvarjenih sredstev za skupno porabo vendar upoštevali osnovni cilj ekonomske politike v letu 1984, da se mora reprodukcijska sposobnost gospodarstva povečati. Iz te opredelitve izhaja ugotovitev, da se bo delež sredstev za skupno porabo v strukturi dohodka zmanjšal oziroma da bodo v pogojih nadaljne rasti stroškov in inflacije sredstva za družbene dejavnosti realno manjša.

Rešitev problema nujnosti povečanja akumulativne sposobnosti gospodarstva ob istočasni ohranitvi družbenega standarda na tistem nivoju, ki ga zahteva sedanja družbeno-ekonomska in politična situacija, bomo dosegli z naslednjimi splošnimi usmeritvami:

- sredstva za skupno porabo v občini bodo zaostajala za nominalno rastjo dohodka za 20%, iz česar izhaja, da bo ob nominalni rasti dohodka za 29,4% znašalo povečanje sredstev za družbene dejavnosti 23,5%;

- povečanje sredstev za skupno porabo v letu 1984 ne bo linearno, ampak deficitarno po posameznih dejavnostih tako, da bo dana prioriteta izobraževanju in socialnemu skrbstvu;

- programi interesnih skupnosti se ne bodo širili, predvsem pa ne na račun osebnega standarda izvajalcev;

- število zaposlenih se v družbenih dejavnostih ne bo povečevalo, kar bo omogočalo, da bodo osebni dohodki delavcev v družbenih dejavnostih lahko rasli vzporedno z rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu;

- vzdrževanju objektov družbenega standarda (šole, športni objekti) bo dan večji poudarek, zagotovljena pa bodo tudi večja sredstva s tem, da bodo organizacije združenega dela družbenih dejavnosti in drugi upravljalci objektov obračunavali vsaj predpisano amortizacijo;

- v letu 1984 ne bomo gradili nobenih novih objektov družbenega standarda, razen objektov otroškega varstva v skladu z razpoložljivimi sredstvi samoprispevka;

- interesne skupnosti in izvajalci bodo z izvajanjem svojih programov stabilizacije kontinuirano delovali v cilju najracionalnejšega poslovanja in organizacije dela.

Splošna poraba

Sredstva proračuna družbenopolitičnih skupnosti zaostajala za rastjo dohodka gospodarstva za 33%. Zaradi tega bo mogoče zagotoviti financiranje nalog, ki so jih družbenopolitične skupnosti dolžne izvajati le z maksimalno racionalizacijo. Občina bo zaradi tega v proračunu zagotavljala sredstva samo za tiste obveznosti, ki jih je dolžna po veljavnih zakonskih predpisih. Financiranje urbanizma, geodezije, izvedbenih aktov, prostorskega plana in kmetijstva se bo preneslo na samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje ali na samoupravne sklade.

Franc Lapajne

75 let kmetijskega združništva

Ribniški zdomar ni po svetu prodajal samo "suhe robe", pač pa je z odprtimi očmi in ušesi nabiral modrost in napredek in to prinašal v našo dolino.

Tako je ugotovil, da njegova krava, težka okrog 350—380 kg s 5 do 10 litrov mleka dnevno daleč zaostaja s sivkami v drugih avstrijskih deželah in Švici.

Kmetje so staknili glave in na pobudo deželnega poslanca Franceta Bartola leta 1909 v Sodražici ustanovili Živinorejsko zadrugo z omejenim jamstvom. Led je bil prebit in v nekaj letih se je zadruga misel razširila v Ribnico, Velike Lašče in Dobropolje. Začelo se je organizirano delo za napredek. Iz male bele kravice je z organizirano selekcijo zrasla postavna sivka, ki je našla pot tudi v druge države.

Med obema vojnoma so nastajale še mlekarke, sadjarske, in nabavno prodajne zadruge.

Ob tem ne smemo pozabiti tudi hranilnic, ki so odigrale veliko

vlogo pri zaščiti malega kmeta in obrtnika. V Ribnici je bila prva ustanovljena že leta 1887.

Po osvoboditvi je v začetku slonela obnova in gospodarski razvoj na združništvu. V lepem pa tudi manj lepem spominu so nam ostale Nabavno prodajne, Obnovitvene, obdelovalne in potrošniške zadruge. Iz vseh teh zadrug se je razvila Splošna kmetijska zadruga, ki je na določenem območju prevzela razen kmetijske proizvodnje tudi razvoj obrti, trgovine in gostinstva. Tako je imela zadruga Ribnica mesarski obrat, mizarstvo, žično pletilstvo, Kovinsko podjetje Partizan (sedanji RIKO), Gozdarstvo, skupaj z ostalimi mladimi na tem področju pa Medzadružno Lesno industrijsko podjetje (sedanji INLES) itd. Določen čas je imel vsak večji kraj svojo zadrugo.

Končno se je formirala sedanja Kmetijska zadruga, ki s svojo

dejavnostjo pokriva celotno občino Ribnica.

Za tem bežnim pregledom se skrivajo dolga leta prizadevnega dela, uspehov in neuspehov, mnogo zaslužnih mož in žena, ki so posvetili svoje delo napredku kmetijstva.

Že zaradi njih se moramo spomniti naše preteklosti, še bolj pa zaradi sedanje mlade generacije, ki naj bi ob zgledu naših prednikov in pogledu na razvojne možnosti našla svoj poklic v kmetijstvu.

Ob tej priliki bi radi napravili celoten pregled razvoja združništva na našem območju. Podatkov pa je zelo malo, zato vabimo vse, ki imajo kakršnokoli gradivo, da ga posredujejo zadrugi.

Za šolsko mladino smo razpisali nagradno tekmovanje pod naslovom: Zdrugištvo nekdanj, danes, jutri. Mladina naj bi zbirala slikovno, pisano in tiskano gradivo, zapisovala ustna izročila ter pisala sestavke ali likovno oblikovala svoje

predstave o kmetijstvu združništva pri nas.

Prvega septembra letos bo velika razstava goveje plemenske živine, konj, orodja in strojev ter dokumentacije o razvoju kmetijstva pri nas.

Ker smo vsi občani udeleženi ali soudeleženi pri razvoju kmetijstva in združništva na našem področju, bo to naš skupni praznik.

Od vseh nas je zato odvisno, kako bo praznovanje uspelo: od kmetov, proizvajalcev in razstavljalcev, kako bodo pripravili živino za razstavo, od organizatorjev prireditev in od delavcev v združenem delu, ki nas bodo — v to sem trdno prepričan — finančno podprli in na proslavi sodelovali.

"Rešeto" bo letos posvečalo kmetijstvu in združništvu posebno pozornost, zato vas vabimo, da sodelujete s svojimi prispevki.

Jože BENČINA

DOSEŽKI NAD PRIČAKOVANJEM

Vse delovne in temeljne organizacije v ribniškem gospodarstvu so lansko leto zaključile pozitivno. Dosegle so 10.663 milijone din celotnega prihodka, kar je za 38% več kot pred enim letom. Porabljena sredstva so rasla za 8 indeksnih točk počasneje (ind. 130), obračunana pa so bila v višini 7.737 milj. din. Tako je gospodarstvo dosegalo 2.927 milj. din dohodka, kar je za 65% več kot v letu 1982. Fizični obseg proizvodnje je bil še v devetih mesecih negativen, ob koncu leta pa višji kot leto prej za dobrih 4%. Izvoz je višji za 80% in je po tečaju USA S 63,40 din dosežen v višini 2.894 milj. din, od tega na konvertibilno področje v višini 776 milj. din (indeks 145). Plan izvoza je presežen za 76%, na konvertibilnem področju za 20%, na klirinškem področju pa za 110%.

V investicije je gospodarstvo vložilo 778 milj. din, od tega 52% lastnih sredstev, 18% združenih sredstev in 30% kreditnih ter drugih virov.

Amortizacija po predpisanih stopnjah se je z vrednostjo 259 milj. din povečala za 67%, amortizacija nad predpisanimi stopnjami z vrednostjo 56 milj. din za 38%. Tako je bila obračunana celotna amortizacija v vrednosti 314 milj. din ali 60% več kot v predhodnem letu.

Za financiranje skupnih družbenih potreb je gospodarstvo razporedilo iz dohodka in čistega dohodka 427 milj. din (ind. 139), za financiranje splošnih družbenih potreb pa 67% več sredstev kot lani. Med splošne družbene potrebe se evidentira tudi prispevek za intervencije v proizvodnji in prometu

hrane ter davek za blagovne rezerve, ki pa po svoji porabi ne sodi v splošno porabo.

Del dohodka za obresti se je v enem letu skoraj podvojil. Obresti so znašale 238 milj. din, kar je za 90% več kot pred letom dni.

Osební dohodki so v masi dosegli višino 945 milj. din (indeks 137), na zaposlenega pa so v povprečju dosegli višino 18.287 din ali 26% porast. Ob vzporedjanju rasti življenjskih stroškov za 40,3% ugotavljamo več kot 10% padec realnih osebnih dohodkov.

Akumulacija je v ribniškem gospodarstvu zelo močno porasla, saj je dosegla 147% porast in višino 833 milj. din. V celotni akumulaciji je delovna organizacija RIKO z višino 676 milj. din udeležena z 81%, INLES z 9% in ostali del gospodarstva z 10%.

Zaposlitev je po stopnji na koncu meseca porasla za 4% in znaša 3.128 delavcev, na podlagi ur pa celo za 5%.

Prvi rezultati so za celotno gospodarstvo dokaj dobri in celo nad pričakovanji, v teh indeksih in poprečjih pa so skriti tako nadpoprečni kot tudi podpoprečni rezultati, ki jih bo potrebno podrobneje analizirati. Poslovni rezultati pa so tudi odraz razmer, v katerih so poslovale naše delovne organizacije v lanskem letu.

A. Zakrajšek

Investicije v letu 1983

Investicijska dejavnost, ki smo jo sprejeli z našimi planskimi akti za to srednjeročno obdobje, nekoliko kasni. Predysem kasnijo investicije v gospodarstvu, od katerih si obetamo večji fizični obseg proizvodnje. Višina investicijskih sredstev je bila v lanskem letu dokaj visoka, saj je znašala cca 16% celotnega družbenega proizvoda v občini. Večje investicije v RIKO in INLESU bodo končane šele letos, tako da večje učinke lahko pričakujemo šele naslednje leto.

Na področju družbenih dejavnosti smo lani pričeli z izgradnjo II. faze vrtca v Ribnici, tako da bo v letu 1984 zajetih v varstvo dodatno 60 otrok. Delovna organizacija RIKO je v ta namen dala kredit v višini 6.500.000 din na račun bodočega priliva samoprispevka, preostala sredstva pa so bila lastna sredstva in dotacija Občinske skupnosti za otroško varstvo.

Vlaganja v komunalno in cestno infrastrukturo so bila v lanskem letu zelo velika, kar je razvidno iz poro-

čil krajevnih skupnosti in Samoupravne komunalne in cestne skupnosti, saj so znašala cca 105.250 tisoč din in so podrobno razvidna iz tabelarnega pregleda.

V lanskem letu je bilo zgrajenih tudi 29 družbeno najemnih stanovanj v skupni vrednosti 38 milj. din.

Pričela se je tudi izgradnja za drževalnika Prigorica. Tako je Območna vodna skupnost Ljubljana-Sava financirala izgradnjo mostu v Bukovici, regulacijo dela struge Sajevca in rekonstrukcijo ce-

ste Ribnica-Bukovica v dolžini 100 m v skupni vrednosti 7 milj. din, za odkup zemljišč za zadrževalnik Prigorica so namenili 5 milj. din in sofinancirali so cesto Dane-Izvir-Ribnica v višini 1 milj. din.

V lanskem letu se je realizirala tudi I. faza rekonstrukcije ceste Loški potok-Sodražica v višini 48.949 milj. din. Občinska interesna skupnost za ceste je izgradnjo financirala v višini 26.559 tisoč din, od tega je najela kredit pri Zavarovalni skupnosti Triglav v višini 20 milj. din, Republiška skupnost za ceste v višini 20 milj. din in DO Gozdno gospodarstvo Kočevje v višini 2.500 tisoč din.

A. Zakrajšek

REALIZACIJA INVESTICIJ V LETU 1983 - GOSPODARSTVO

Naziv investicije	Višina vloženih sredstev	Lastna sredstva	Viri pokritja				Drugi viri
			Združena sredstva	Kredit bank	Kredit iz tujine		
1	2	3	4	5	6		7
RIKO - skupaj	291.157	286.157	-	-	-		5.000
TOZD Rikostroj -skupaj	278.938	273.938	-	-	-		5.000
1. vertikalni rezkalni stroj in mostno dvogalo	129.214	129.214	-	-	-		-
2. prizidek upravne stavbe in ureditev okolja	32.918	27.918	-	-	-		5.000
3. ogrevanje, prezračevanje in toplotna izolacija	26.090	26.090	-	-	-		-
4. strojna oprema, pohištvo, vozila, avto dvigala	90.716	90.716	-	-	-		-
TOZD Ricomag							
1. oprema	11.591	11.591	-	-	-		-
TOZD Loški potok							
1. prizidek skladišča	628	628	-	-	-		-
INLES - skupaj							
- pripravljala dela za žago in nakup opreme iz tujine za TOZD Ribnica	220.000	20.000	100.000	40.000	32.000		28.000

v 000 din						
1	2	3	4	5	6	7
ITPP - skupaj	11.468	8.901	-	-	-	2.568
1. oprema za orodjarno	1.729	1.729	-	-	-	1.100
2. emajlirnica	3.666	2.566	-	-	-	1.468
3. transform.postaja	3.962	2.494	-	-	-	-
4. ostale invest.v osn.sred.	2.112	2.112	-	-	-	-
SUKNO TOZD JURJEVIC.						
- oprema in ostale invest. v osnovna sredstva	8.773	5.668	-	-	-	3.105
KZ - skupaj	4.735	4.735	-	-	-	-
1. dva tov.avtomobila in druga oprema	4.172	4.172	-	-	-	-
2. asfaltiranje pred mehan. delavnico v Dol.vasi	563	563	-	-	-	-
ZADRUŽNA HRANILNO KRED.SLUŽBA Ribnica - skupaj	28.000	10.700	161	9.986	-	7.153
1. govedoreja - gradnja 190 stojišč - 16 kmetov	19.200	7.200	161	7.553	-	4.286
2. kmetijska mehanizacija (29 kmetov - 31 komstrojev)	8.800	3.500	-	2.433	-	2.867
MERCATOR TOZD JELKA - skupaj	26.644	2.116	2.760	-	-	21.768
1. izgr.samopotr.Dol.vas	15.394	1.427	2.760	-	-	11.807
2. izgrad.trgovine v Podpreski	10.650	689	-	-	-	9.961
EUROTRANS - skupaj	94.179	23.901	-	10.000	36.515	23.763
1. vozila 10 kom RABA in 15 kom MAN	75.379	15.896	-	10.000	36.515	12.968
2. prikolice 15 kom ITAS	12.700	1.905	-	-	-	10.795
3. nad.gradnja delavnice in cstalo	6.100	6.100	-	-	-	-
TOZD JELENOV ŽLEB skupaj + Meles	40.768	27.556	13.212	-	-	-
1. Meles	9.136	9.136	-	-	-	-
2. Stroji, oprema, cestn.gradnje anuitete	23.514	10.302	13.212	-	-	-
3. združevanja za žago v Ribn.	4.981	4.311	-	-	-	-
4. združevanje v DO in izven	3.137	3.137	-	-	-	-
TOK GOZD.RIBNICA - skupaj	49.965	14.421	25.178	10.359	-	-
1. stroji,oprema,cestograd., anuitete	48.215	12.670	25.178	10.359	-	-
2. združevanje za žago v Ribn.	1.500	1.500	-	-	-	-
3. združevanje izven DO	250	250	-	-	-	-
KOMUNALA - tov.avto za odvoz kontejnerjev in ostalo	1.996	235	-	-	-	1.711
SKUPAJ	777.686	404.447	141.311	70.345	68.515	93.068

v 000 din

REALIZACIJA INVESTICIJ V LETU 1983 - DRUŽBENE DEJAVNOSTI

1	2	3	4	5	6	7
JVZ Majda Silc - dograditev II.faze vrteca v Ribnici	10.100	1.027	-	-	-	9.073 kredit Rika in dotacija SIS za otr.varstvo
TOZD Zdrav.dom Ribnica	11.905	4.833	-	-	-	7.072
1. anuitete za zdr.dom	7.222	130	-	-	-	7.072 združeno delo in samopr.
2. reš.avto, medic.oprema in ostalo	4.683	4.683	-	-	-	-
SKUPAJ DRUŽBENE DEJAVN.	22.005	5.860	-	-	-	16.145

KRAJEVNA SKUPNOST SODRAŽICA

Naziv izvršenega dela	Skupaj vlaganja v 1.1983	Ovrednoteno delo krajanov	Dodat. sam. kraj.	Sam.kom. in cestna skupnost Ribnica	krajevni samoprisp. in drugi viri KS	Drugi viri - opis teh
1	2	3	4	5	6	7
Rekonst. ceste Zapotok in Vinice	5.722	1.200	729	2.430	853	510 PGD Vinice Zapotok blag.kredit
Ureditev individual.priklj. in dvorišč Vinice- Zapotok	1.640	-	1.640	-	-	-
Ureditev enega krakov kanalizac. in druga manjša komunal.dela	331	-	-	-	331	-
Sofinanciranje tel.linije Ravni dol	65	-	-	-	65	-
P.s. Investicija se sicer financira v okviru krajevnne skupnosti Ribnica, kjerje tudi iskati vrednost celotne investicije in vire pokrivanja						
Urejanje vpadnic na pokopališče v Sodražici	176					176 iz pristojbin za grobove
SKUPAJ	7.934	1.200	2.369	2.430	1.249	686

KRAJEVNA SKUPNOST RIBNICA

Rekonst. ceste Ograda-Lipovec	128	-	-	-	128	-
Ureditev kanaliz.v Nemški vasi	401	-	-	-	401	-
Rekonst.elekt.omrežja Ugar- Zadolje	372	-	0	-	292	-
Ureditev pločnikov v Beškovi ul.	373	-	-	-	373	-
Telefonsko omrežje za Otavice, Gor.Lazi, Ravni dol	1.000	-	400	-	510	-
Vodovod Dane (načrti)	260	-	-	-	260	-
Javna razsvetljava Džabe	185	-	36	-	149	-
Vzdrževanje nekat.cest	197	-	-	159	38	-
Rekonst.Struške ulice	3.118	-	245	-	1.875	998 SIS za vodopreskrbo
Cestna signaliz. in krpanje asfalt.cest	285	-	-	-	285	-
SKUPAJ	6.319	-	251	159	4.311	998

KRAJEVNA SKUPNOST LOŠKI POTOK

Rekonstr. in asfalt. cest slozi Travniki, Retje, Sred.vas	10.435	-	4.950	-	2.955	530 sred.DC 2.000 komerc.kredit
alt. ceste Rib-Tabor	1.620	-	1.620	-	-	-
Adapt. in rekonstr.kanaliz. v Travniku, Retjah in Sred.vasi	970	-	-	160	-	470 340 OZD
Odbojne ograje in ostala manjša dela	170	-	-	-	-	170 -
Prostovoljna dela krajanov za vse investicije		4.000				
SKUPAJ	18.307	4.000	6.530	378	4.029	3.070

KRAJEVNA SKUPNOST DOLENJA VAS

Rekonstr. ceste in asfaltiranje Dolenja vas in						
Obnovitev in čiščenje obstoječe kanalizac. za meteor.vode Dolenja vas - skupaj	5.335	-	-	-	300 2.309	2.226 blag. kredit CP Lj.
Popravilo pokopal.zidu v Rak.	470	-	-	-	470	-
Popravilo poljskih poti v Frigorici	95	-	-	-	81 14	-
SKUPAJ	5.900	-	-	-	881 2.793	2.226

1	2	3	4	5	6	7
KRAJEVNA SKUPNOST SV.GREGOR						
Popravlilo ceste Škrolovica-lati rcp	180	-	-	-	180	-
Ureditev okolice Sv.Gregor in pokopališča	60	-	-	60	-	-
Manjša komunal.dela	110	-	-	110	-	-
Sofinanc.rekonstr.ceste Gašpinovo-Hojče	750	750	-	-	-	-
SKUPAJ	1.100	750	-	350	-	-

KRAJEVNA SKUPNOST VEL.POLJANE

Rekonstr.c.proti Finkovem	1.577	65	-	500	551	461 DO
Rekonstr.c.proti G.Podpol.	102	52	-	-	-	50 kredit izvajalca
Rekonstr.ceste proti Dol.Podplj.	290	90	-	-	-	200
Sofinanc.popr.vodovoda Gor.in Dol.Podpolj.	58	30	-	-	28	-
SKUPAJ	2.027	237	-	500	579	711

VSE KS SKUPAJ 41.587 6.187 10.050 4.343 13.311 7.691

v din

SAMCUPRAVNA KOMUNALNA SKUPNOST RIBNICA

POROČILO O OPRAVLJENIH DELIH ZA LETO 1983

Opravljenno delo-investicija	Na območju KS	Skupna vrednost	lastna sredstva	od tega: nepovratna sredstva drugih	kredit
1. Vzdrževanje nekategoriz-cest:					
- zimska služba	vseh KS	1.461.864	1.461.864	-	-
- dotacije KS	Ribnica	159.600	159.600	-	-
	Loški potok	80.100	80.100	-	-
	Sv.Gregor	80.100	80.100	-	-
	Velike Poljane	80.100	80.100	-	-
	Sodražica	120.000	120.000	-	-
	Dolenja vas	160.200	160.200	-	-
2. Urejanje zelenic in čiščenje naselij					
- dotacije krajevnih skupnostim	Sodražica	40.000	40.000	-	-
	Loški potok	30.000	30.000	-	-
	Sv.Gregor	10.000	10.000	-	-
	Vel.Poljane	6.000	6.000	-	-
	Dolenja vas	28.000	28.000	-	-
3. Javna razsvetljava	vse KS	1.704.619	1.704.619	-	-
4. Odvažanje kontejnerjev za odpadke	vse KS	834.784	834.784	-	-
5. Komunalna ured.za potrebe družbeno usmerjene stanov.gradnje, Prijat.trg	Ribnica	1.291.316	3.291.316	-	-
6. Izgradnja kanalizacij.omrežja v Struški ulici	Ribnica	1.000.000	1.000.000	-	-
7. Sofinanciranje moderniz.ceste Ribnica-Jurjevica	Ribnica	1.250.000	1.250.000	-	-
8. Komunalna ureditev za potrebe individual.stanov.gradnje	Ribnica	1.130.832	-	-	1.130.832
9. Odplačilo kreditov	Ribnica	3.186.369	-	-	3.186.369
10. Izgradnja vodvod.odcepa v Sodražici ob Bistrici	Sodražica	634.255	634.255	-	-
11. Zagon čistilne naprave v Sodražici	Sodražica	198.066	198.066	-	-
12. Komunalna ureditev za potrebe individualne stanov.grad.	Sodražica	23.168	23.168	-	-
13. Odplačilo kreditov	Sodražica	760.338	77.539	-	682.799

Opravljenost delo - investicija	Na območju KS	Skupna vrednost	lastna sredstva	o d t e g a :	
				nepovratna sredstva drugih	kredit
14. Komunalna ureditev za potrebe individualne stanov. gradnje	Dolenja vas	337.243	337.248	-	-
15. Odplačilo kreditov	Dolenja vas	369.196	369.196	-	-
SKUPAJ		15.526.155	10.526.155		5.000.000

SAMOUPRAVNA INTERESNA SKUPNOST ZA CESTE OBČINE RIBNICA

Opravljenost delo - investicija	Na območju KS	Skupna vrednost	lastna sredstva	o d t e g a :	
				nepovratna sred.drugih VDS	kredit
1. Redna vzdrževalna dela na lokalnih cestah	vseh KS	4.357.006	4.357.006	-	-
2. Večja vzdrževalna dela na lokalnih cestah:					
- moderniz. ceste Ribn.-Jurj.	Ribnica	3.713.697	2.463.697	1.250.000	-
- dokončanje modernizac. ceste Ribnica-Bukovica	Ribnica	30.036	330.836	-	-
- odplačilo kreditov	Ribnica	2.395.143	2.395.148	-	-
- modernizac. ceste skozi naselje Ortnek	Velike Poljane	1.575.117	574.746	1.000.372	-
- odplačilo kreditov	Velike Poljane	661.076	661.086	-	-
- rekonstr. ceste Gašpinovo-Sv. Gregor	Sv. Gregor	3.330.067	2.330.067	1.000.000	-
- odplačilo kreditov	Sv. Gregor	1.043.574	1.043.574	-	-
- odplačilo kreditov	Loški potok	821.134	821.134	-	-
- odplačilo kreditov	Sodražica	743.286	743.286	-	-
- odplačilo kreditov	Dolenja vas	1.800.257	1.800.257	-	-
2. Večja vzdrževalna dela na regional. cestah					
- moderniz. ceste Vagovka-L.p.	Loški potok	26.449.436	3.949.436	2.500.000	20.000.000
- odplačilo kreditov	Loški potok	369.195	369.195	-	-
SKUPAJ		48.139.090	22.389.518	5.750.372	20.000.000

● NAŠ SAMOPRISPEVEK

Dobro naložen denar

Tricetrt leta je že minilo od uvedbe sedanjega, petega po vrsti, samoprispevka v naši občini. Lansko leto smo v pripravah na referendum o naših samoprispevkih, načrtih in dosežkih dovolj podrobno in obsežno pisali, prav tako tudi o načinu zbiranja sedanjega samoprispevka, o načinu uporabe zbranega denarja, o skupnih nalogah (otroško varstvo, šolstvo) in o nalogah v posamezni krajevni skupnosti.

Na februarški seji je skupščina občine obravnavala podrobno poročilo o prejšnjem samoprispevku in o dotoku denarja iz samoprispevka od 1. julija do 31. decembra lani, se pravi v prvi polovici prvega leta petega samoprispevka. Ker smo že maja lani obširno pisali o zadnjem samoprispevku, tokrat ne bomo ponavljali znanih podatkov. Opozoriti velja le, da je bila večina denarja iz samoprispevka namenjena skupni investiciji — gradnji zdravstvenega doma v Ribnici, ostalo pa so porabile krajevne skupnosti v skladu s svojim programom. Bilo je pa tako: iz krajevnega samoprispevka smo v občini pokrili 28 odst. potrebe za zdravstveni dom, 53 odst. iz regionalne zdravstvene skupnosti, 15 odst. s krediti, ostalo pa iz prodaje starega doma ter iz samoupravne komunalne skupnosti. Neposredno iz samoprispevka je šlo 14.171.249,30 din in posojilo LB na račun samoprispevka 13.404.218,95

din. Samoprispevek v prvi polovici lanskega leta je šel za odplačilo prav tega posojila, po poravnavi vseh obveznosti pa je še ostalo milijon 250.000 dinarjev. Skupščina občine je na seji, na kateri je obravnavala tudi izvajanje načrta del iz sedanjega samoprispevka (gradnja vrtca v Sodražici), ostanek zadnjega samoprispevka namenila prav gradnji sodraškega vrtca. Sicer pa je, da ne

pozabimo, gradnja zdravstvenega doma v celoti veljala 108.920.760,30 din!

Na referendumu 29. 5. 1983 smo se delovni ljudje in občani na območjih vseh krajevnih skupnosti v občini Ribnica odločili za uvedbo krajevnega samoprispevka za financiranje izgradnje objektov družbenega standarda in sofinanci-

ranje komunalnih objektov po programih posameznih krajevnih skupnosti. Kot objekti družbenega standarda so opredeljeni: izgradnja objektov otroškega varstva v Sodražici, postavitve aneksa pri obstoječem otroškem vrtcu v Ribnici in obnova zastarelih šolskih poslopij. Za tako opredeljene naloge se sredstva samoprispevka delijo po naslednji strukturi:

Objekti družb. standarda	Struktura Dotok sred. samoprisp.	
	%	od 1.7.1983 do 31.12.1983
KS Ribnica	43,35	5.411.102
KS Sodražica	23,84	3.014.286
KS Loški potok	7,35	929.321
KS Dolenja vas	10,27	1.290.522
KS Sv. Gregor	10,06	1.271.070
KS Velike Poljane	3,32	413.775
	1,81	220.153
Skupaj		12.643.500

Letos 25. marca, neposredno pred praznikom občine, bo minilo štirideset let od tragičnega spopada 3. bataljona 9. brigade (Kočevske) v Makoši, majhnem zaselku ob vznožju Male gore za Lipovcem. Vrsto let doslej smo se ob praznovanju občinskega praznika v Ribnici (26. marca) spominjali tudi tega dogodka, ki v mozaiku slavnih bojov in zmag partizanskih enot v štiriletnem boju predstavlja tragičen dogodek. Pred leti je bil v Makoši postavljen spomenik sedemnajstim borcem 3. bataljona 9. brigade 18. divizije, padlim zjutraj 25. marca 1944. leta. Razen tega, komu je spomenik posvečen, je na velikem naravnem kamnu iz naših gozdov le še posvetilo: "V večni straži smo se zbrali in legli smo med tvoje korenine, še mrtvi bomo varovali svobodo naše domovine!"

Osnovna šola Dolenja vas že vrsto let s posebno ljubeznijo skrbi za spomenik in ohranitev spomina tragične borbe in smrti borcev v Makoši. Vsako leto se v teh marčnih dneh odpravijo tja, če je lepo vreme vsa šola, prinese pomladno cvetje, zapojejo, zrecitirajo pesmi, se poklonijo spominu padlih junakov. Pogosto se tudi srečajo s člani 9. brigade, ki pridejo na obisk v Makošo, večkrat pa tudi na šolo med pionirje in jim pripovedujejo ne le o Makoši, pač pa o dolgi in krvavi poti slovenskih partizanov v boju za svobodo.

Lansko leto je odbor 9. brigade izdal brošuro o borbeni poti svoje enote in jo posvetil 40-letnici zbora odposlancev. V poglavju o bojih za Ribnico spomladi 1944. leta je opisana tudi tragedija v Makoši. V počastitev 40-letnice tega dogodka ponatiskujemo to poglavje v celoti.

V BOJIH ZA RIBNICO

Po vrnitvi v Ribnico je bila 9. brigada najprej dva dni ob Kolpi, potem pa tri na počitku v Kočevski Reki. Medtem se ji je priključil njen 2. bataljon, ki je s Primorske pripeljal 321 mobilizirancev in jih že oddal za brigade.

V široko zasnovani korpusni akciji za uničevanje sovražnikovih postojank v Zdenski vasi in Velikih Laščah je šla Deveta v zavarovanje prostora Lipovščica—Bukovica, ki ga je zasedla 21. februarja. Že zarana tega dne je krenila iz Kočevja proti Ribnici sovražna motorizirana kolona 25 vozil, med tema dva tanka. Okoli 7. ure se je bojna skupina 9. brigade spopadla z nemško-domobranksko bočno zasedo pri vasi Blata, nekaj pozneje pa je brigadna zaseda pred Dolenjo vasjo pri Ribnici udarila po okupatorjevi glavni koloni. Borba je trajala več kot štiri ure. Sovražnik je v Dolenjo vas pripeljal 17 mrtvih in 30 do 35 ranjenih. Deveta je imela štiri ranjene.

Iz Sodraške doline je bila 9. brigada prestavljena v cono Turjaka, kamor je prišel 27. februarja skupaj z Gubčevom, da iz ljubljanske smeri zavarujeta že omejeni operaciji 7. korpusa. Zasedla je črto Gumnišče—Pijava gorica—Želimlje. Takoj po prihodu je začela Deveta onesposobljati ceste, Gubčeva pa minirati železniško progo.

Čeprav so Nemci že 27. februarja preprečili napad 9. brigade na Zalog, so se jim brigadni bataljoni upirali še 28. in 29. februarja. Prvi bataljon 9. brigade je oba dneva napadel in se zoperstavljal tankovskim ter pehotnim enotam pri Pijavi gorici, nad serpentinami proti Turjaku in pri Brezjah; 2. bataljon se je 28. februarja boril pri Zgornjem Blatu, naslednji dan pa nad Pijavo gorico, Rogatcem in okrog Gradišča; 4. bataljon je bil 28. februarja nad vasjo Drenik, en dan pozneje pa se je zadrževal pri Zgornjem Blatu.

Spričo ostre napadov partizanskih bataljonov so se okupatorjeve enote morale 28. februarja vrniti v Škofljico oziroma Ljubljano in šele naslednji večer so si utrle pot prek

Turjaka k Velikim Laščam. Točnih podatkov o žrtvah Devete ni na voljo, vemo le, da sta bila med padlimi tudi namestnika komandirjev čet Vinko Debevc in Milan Oblak.

Ob koncu teh operacij je poveljstvo korpusa ugotovilo, da so enote 4. in 9. brigade "stoodstotno izvršile svoje naloge ter povzročile sovražniku hude človeške in materialne izgube. Borci in komandno osebje so se odlično držali in zaslužijo vsakršno pohvalo".

Po bojih pred Ljubljano se je Deveta vrnila na Kočevsko. Med pohodom je 8. marca pri Velikih Laščah brez večjega uspeha napadla veliko nemško kolono vozil in tankov, ki je šla iz Kočevja proti Ljubljani. Dne 13. marca se je razpotegnila ob kočevski železniški progi. Prvi bataljon je akcijo usmerila na Koblarje in Grčarice. 2. je nadzoroval cesto Rakitna—Grčarice in smer Ribnice, 3. je patroliral proti Stari cerkvi, 4. pa vse do Kočevja. Ko je en dan prej prišel v sestav brigade "ruski" bataljon, so mu dali številko 5. in ga poslali v zavarovanje proti Jelendolu.

Dne 16. marca so bili brigadni bataljoni prestavljeni v širok okoliš Sv. Gregorja, severozahodno od Ribnice. Popoldne so nemška letala dvakrat bombardirala Sodražico, kjer je brigada imela šolo za novince. Tega dne okrog 14. ure je brigadni 1. bataljon pred Žlebičem napadel sovražnikovo pobočno kolono 50—60 vozil, ki je šla iz Velikih Lašč za Kočevje. To je zadržalo Nemce, da so morali prenočiti v Ribnici. Ko je naslednje jutro prišla nemška kolona iz Ribnice do Rakitnice, jo je tam napadel brigadni 2. bataljon in ji preprečeval odhod vse do 14. ure. Kronika navaja, da je v teh dveh dneh imel sovražnik najmanj 20 mrtvih in ranjenih.

Ker so Nemci v prvi polovici marca začeli utrjevati Ribnico, je štab 7. korpusa ukazal 18. diviziji, naj jo uniči. Tiste dni je bilo v njej od 450 do 500 Nemcev in domobrancev.

Štab divizije je določil 9. brigado, da gre v noči na 19. marec nad

Ribnico. V neposredni napad, ki se je začel ob eni uri, sta krenila njena 1. in 5. bataljon, ostali trije pa so bili v zavarovanju proti Velikim Laščam in Kočevju. Čeprav so borci kmalu prišli do sovražnikovih preprek, obrambnih objektov niso mogli rušiti. Brez izgleda na večji uspeh so enote 9. brigade dobile proti jutru nalog za umik.

Za 21. marec zvečer je bila spet odredjena akcija na Ribnico, to pot z vsemi petimi brigadnimi bataljoni v neposrednem napadu. Ker se je morala tega dne Deveta biti s sovražnikom, ki je prišel iz Velikih Lašč, je napad na Ribnico začela z zamudo in utrjena. Njeni borci so sicer prišli do bunkerjev, niso pa uspeli prebiti obrambnega pasu in so zgodaj zjutraj odstopili.

V noči na 23. marec so šli trije bataljoni 9. brigade tretjič zapored napadat Ribnico. Tudi to pot so bili zaporni ognji branilcev premočni, da bi jih brigadne enote lahko obvladale. Proti jutru so se morale umakniti na prejšnje položaje, odkoder so naslednje tri dni držale blokado postojanke.

Vse te napade so nadrejeni štabi dobro ocenili tako po bojavnosti kot poteku akcije. Opozorili pa so, da je bilo v napade vključenih premalo enot. Akcije so terjale dva padla in 11 ranjencev.

Naslednji napad na Ribnico, ki bi moral biti 25. marca zvečer, je bil prestavljen zaradi tragedije 3. bataljona 9. brigade v Makošah. Ker so podrobnosti o tej katastrofi znane, navajamo samo okvirni opis in podatke.

Tretji bataljon 9. brigade je iz Vinice pri Sodražici prišel v Makoše 25. marca okoli 8. ure zjutraj, da tam zamenja brigadni 4. bataljon, našel pa je samo njegove dele. Zamenjava bataljona je bila izdana. Nemci in domobranci so v dveh kolonah, iz Kočevja in Ribnice — skupaj okrog 450 moč, prišli do Makoš okoli 9. ure. Spotoma so zajeli partizansko izvidnico, se izognili zasedi in patrulji, likvidirali straže in z vsem ognjem, z bombami in avtomatskim orožjem nenadoma vdrli v taborišče. Presenečeni borci so se iz obroča prebijali posamič ali v manjših skupinah, nekaterih celo nudili odpor z orožjem, pri tem pa imeli hude izgube. V napadu, ki je trajal dobrih 15 minut, je bilo pobitih 15 borcev, nekaj več ranjenih in 65 ujetih. Sovražnik je tudi zaplenil en minomet, 5 strojnic in puške žrtev, bataljonovo rezervno municijo in pratež. Ranjene je okupator oddal v Kočevju, zajete pa prek Ljubljane poslal v taborišča v Nemčijo. Nemci in domobranci so v teh akcijah imeli 8—10 mrtvih in nekaj ranjenih. Svoj uspeh so pripisovali uporabi taktike nenadnega vdora in obkolitve, v prvi vrsti pa preutrujenosti partizanske enote.

Četrty zaporedni napad na Ribnico se je začel 26. marca ob 20 uri. Štab divizije je to pot zaposlil vse svoje tri brigade in okrepljeno topništvo. Iz Devete sta 1. in 2. bataljon sodelovala v neposrednem napadu ter nastopala s črte Bukovica—opekarna—Hrovača. Borci so napadali z vsem orožjem in kmalu prišli do žične ograde, za katero je bilo okoli 75 čvrsto grajenih in z rovi povezanih bunkerjev, naprej pa

niso mogli. Potem, ko je že proti jutru ostalo od napada le še obstreljevanje, so se brigade vrnile na prejšnje položaje. Divizija je v tej akciji imela skupaj 2 mrtva in 16 ranjenih, izgube sovražnika pa niso bile ugotovljene.

Ker je vsak dan bolj utrjena Ribnica postajala vse večja ovira med osvobojeno Belo krajino in Notranjsko oziroma Slovenskim primorjem, je 18. divizija še naprej ostala na njenem območju. Deveta brigada je prišla v Suho krajino 28. marca in zasedla Hinje, Pleš ter Polom. Zavarovanje je postavila v smeri Kočevja, Dvora in Starega trga ob Kolpi.

En teden po nastanitvi v Suhi krajini, 4. aprila zvečer, je šel en oddelek brigadnega 1. bataljona obstreljevat ribniško železniško postajo in bližnje bunkerje, drugi pa z enako nalogo h Kočevju. V obeh primerih je sovražnik hitro in ostro odgovoril s težkim orožjem. Naslednjega dne zjutraj sta se obe bojni skupini brez žrtev vrnili v brigado.

Dne 11. aprila so nemška letala presenetila 9. brigado v vaseh Hrib, Hinje, Pleš, Lopata in Lazine. Žigalne bombe so povzročile požare v vseh napadenih vaseh, brigada pa je pri tem imela 6 mrtvih in 3 ranjene.

Na vrsto je spet prišla Ribnica in v neposrednem napadu je tudi to pot bila določena 9. brigada. Akcija se je začela 19. aprila ob 21. uri.

Po uvodnem topniškem ognju je šla 9. brigada s tremi bataljoni prva v napad. Od Bukovice in opekarne so njene čete pritisnile vse do žične ograde postojanke in jo načele, potem pa jih je zaustavila sovražnikova obramba podprta s 24-tonskim tankom. Kljub temu da so borci Devete še nekaj ur hrabro napadali Ribnico, niso zmogli njenih zaprek. Zaman so bili tudi naporji požrtvovalnih bataljonov 10. brigade. Ko je zarana 20. aprila vdrl sovražnik iz postojanke, so se partizanski bataljoni morali umakniti. Deveta brigada je potem ves dan bila v rajonu bližnje Bukovice.

Noč na 21. april je spet veljal Ribnici. To pot sta napadla 9. brigada in Dolenjski odred. Ker je slednji zakasnili, se je napad začel šele okoli 2. ure. Z istega operativnega odseka, kakor prejšnjo noč, so borci Devete spet prišli do žične prepreke postojanke in jo načeli, vdreti vanjo pa niso mogli. Sploh je bil partizanski napad na Ribnico to noč krajši. Enote Dolenjskega odreda so kmalu po 3. uri odšle s položajev, proti jutru, pa je med borce 9. brigade prišel sovražnikov tank. Bataljoni Devete so bili prisiljeni odstopiti. Vrnili so se na izhodiščne položaje.

Dvodnevni napad na Ribnico se je končal brez uspeha. Po divizijskem poročilu so v njem imele napadajoče enote 23 mrtvih in 82 ranjenih, v prvi vrsti od težkih min. Sovražnik je priznal samo 6 svojih padlih. Partizani so izgubili tudi precej orožja — 9. brigada težko strojnico, en puškomitraljez in devet pušk.

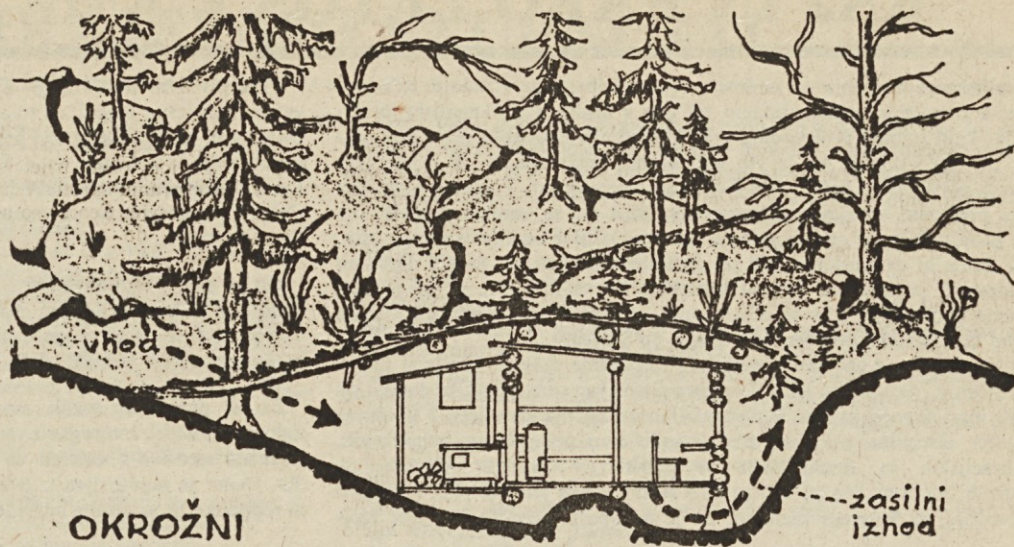
(Dalje na 15. strani)

Umrli je Vence Drobnič

Dne 13. marca smo se v Sodražici poslovili od Venceta Drobniča, upokojenega podpolkovnika JLA številnih državnih in vojaških odlikovanj, dolgoletnega vnetega družbenopolitičnega delavca v občini in krajevni skupnosti.

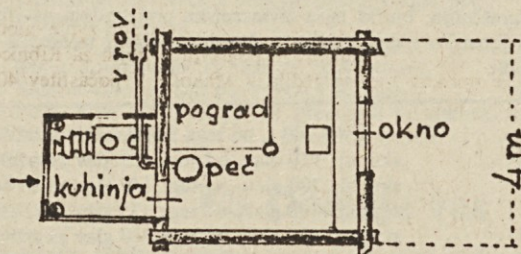
Po dolgotrajni bolezni je umrl v 64. letu starosti, potem ko je imel pred seboj še veliko delovnih načrtov. Pokojni Vence je bil eden tistih družbeno političnih delavcev, ki je znal podrežati osebno življenje in delo prizadevanjem za napredek družbe. Ko govorimo o njegovih neuresničenih načrtih, mislimo njegova razmišljanja za napredek in razvoj družbe, njegovega hotenja, njegovo pripravljenost pomagati vedno in povsod z dejanjem, ne le z besedo.

Delo, ki ga je Vence Drobnič opravil v naši družbi, je obsežno in kvalitetno. Vedno se je ravnal po načelu, da mora za družbo storiti kolikor je dolžan in kolikor more. Tega je bilo res veliko, zato ostaja za njim praznina, ki jo bo težko zapolniti.

OKROŽNI BUNKER RIBNICA - VEL. LAŠČE

M. M. CIRIL
1984

V SPOMIN VENCETU DROBNIČU

Uporniški bunker

V Veliki gori je nekaj znanih krajev, ki so že obeleženi in kjer so se med vojno odigrali dogodki, ki naj bi jih tudi zanamci v Ribnici poznali. Poleg Male Bele Stene z breznom, Oggenjce, doma na Travnici gori in Velba je treba ohraniti spomin tudi na okrožni bunker.

Ko mi je Majnik v Breških gozdovih pokazal majhno naravno kotlinico v skalovju, sem kmalu imel v glavi načrt. Začeli smo graditi 14. oktobra, kot imam zapisano v koledarčku iz leta 1942. Graditelji smo bili: Tone Majnik iz Ribnice, Ivan Fajdiga in Vence Drobnič iz Sodražice, Štefan Lovšin iz Travnika in jaz. Kuhala nam je Anjuta, po vojni znana Alenka Molek, doma iz Celja. Žaga in sekira sta peli kakih 10 dni, vmes smo znosili deske iz bližine Jelenovega žleba, nekeje v gozdu smo pobrali železno peč in štedilnik. Celo lepenko za streho smo našli. Ko smo končali solidno brunarico, reže med bruni zamašili z mahom, pribili okna s steklom ter postavili vso notranjo opremo, smo od roba do roba skalne kotline položili hojeva debela in vso barako prekrili z vejevjem, mahom, listjem in drugim, na to pa "posadili" mlade smrekice, da niti od blizu ni bilo opaziti drugega kot gozd. Brez nevarnosti smo po tem "gozdu" lahko hodili. Baraka je bila popolnoma skrita, vhod pa je bil tudi neviden, saj je bil kot skalna reža med pokončno pečino in slabega pol metra stran rastočim hojevim deblom, ki raste še danes. Če bi bil bunker, kot smo ga poimenovali, odkrit in napaden, je bil predviden zasilni izhod, koder je bil možen pobeg v dolino Stružnice. Dim iz peči in štedilnika je bil speljav v rov med skalami, da se je razgubil, predno je prišel na plano.

Razklanih metrskih drv je bilo v okolici dovolj, vodo smo nosili iz studenčka v Stružnici, pozimi pa smo topili sneg. Stranišče je bilo zunaj, skrito med skalami, ponoči pa smo, da se ni bilo treba plaziti ven, v bunkerju za malo potrebo imeli kmečko golijo. O tej pločevinasti posodi in njeni uporabi bi se dala napisati posebna zgodba. Nekoč so jo gostje po pomoti uporabili tudi za kuhanje.

Ob oknu v bunkerju smo priredili "pisarno" okrožnega komiteja in okrožnega odbora OF. Namestili smo pisalni stroj, matrice in strojček za tiskanje, črnilo in papir. Sem so se začele stekati vesti od Iga in Želimelja do Trave nad Čabrom. Od tu smo pošiljali naročila v Ribnico, Sodražico, Loški potok, Dolenjo vas, Velike Lašče, Turjak, Rob, Drago in drugam. Od tu se je razdeljeval "Poročevalec", letaki in drugi tiski.

Tu je bilo organizacijsko središče ribniškega narodnega upornišva. Sem so prihajale vesti in direktive osrednjega slovenskega vodstva.

Nihče od nepoklicanih partizanov ni smel vedeti, da bunker obstaja ali pa celo, kje je.

Če je bilo kopno, smo stezo do bunkerja neprestano prestavljali, da se ni uglasila. Če je snežilo, je sled kmalu zamedlo. Če pa ni snežilo in je ležal sneg, smo prihajali in odhajali v bunker "po zraku". Ta naš zračni most smo napravili tako, da smo od košate smreke, ki je rasla ob snežni gazi, napeli dve žici na sosednjo bukev, od tu zopet do naslednjega drevesa, vse v dolžini kakih 30 metrov. Zaradi košatih vej žica ni bila vidna. Ko smo prišli po gazi tesno tik omenjene smreke, smo morali kar mimo, da je bila gaz speljana dalje od neke druge gazi. Nato smo se, če je bilo treba tudi ritensko, vrnili do košate smreke in se po vejah povzpeli do obeh žic. Po nižji žici 3 metre od tal smo hodili, za drugo, ki je bila višje, pa smo se držali. Ko smo tako prišli na konec žice, smo se po drevesu spustili na zemljo in šli peš do bunkerja. Zadnja sled ni bila več tako izdajalsko nevarna, ker ni bila vidna z glavne gazi.

Žica je bila spletena iz več telefonskih žic, ki smo jih okrog Vagovke pobrali Italijanom in je kar dobro služila, le enkrat, ko je Fajdiga prišel iz doline s preveč nabasanimi nahrbtnikom, se je pod njim utrgala, da je obvisel na rokah med nebom in zemljo. Hudega ni bilo ne za nosača ne za nahrbtnik, le vsak posebej sta morala na tla.

Zaradi take nevarnosti važnih gostov nismo silili med vrhove, temveč smo za njimi rajši sled skrbno raztepli. Tako smo 16. aprila 1943 po tleh pripeljali v bunker na enodnevni počitek Kardelja in Kidriča. Najbrž sta tedaj, ko sta se skozi vhodno režo sključena spuščala po temnem predprostoru slutila, da bosta prišla v neudoben prostor, kot je bilo običajno. Zagledala pa sta svetel prostor z oknom, z lesenim podom, toplo peč, kuhinjo s štedilnikom in ob oknu pravo pisarno. Še danes se spominjam, da se je Kidrič začuden oziral okrog sebe, potem pa Kardelju rekel: "Kaj zmore ljudska iniciativa!"

Deset dni za njima sta v bunker prišla še Edvard Kocbek in France Leskovšek. Slednji je robantil, ker ni bila hrana pravilno kuhana, Kocbek pa se je počutil kot jamski človek in je o tem po vojni tudi pisal v svoji znameniti "Tovarišiji".

Bunkerja niso Lahi nikoli odkrili, niti pozneje Nemci. Ostal je do konca vojne uporaben. Po vojni je počasi les segnil. Pravim počasi, saj je na dnu kotlinice še danes tu pa tam zaznavno trhlo bruno iz bivšega ostenja barake. Skoraj tako kot pred 41 leti pa je danes pod skalo tudi še proslula golida.

Samotni in slabo dostopni kraj bunkerja je po vojni čisto spremenjen, ker je tik ob njem speljana nova cesta, ki pelje proti Prevagilu. Lepa spominska plošča na pečini pa priča, kje smo se nekoč borili, sanjali o bodočnosti in upali.

Matija Maležič-Ciril

Kmetijska proizvodnja na področju občine Ribnica se v zadnjih letih postopoma zmanjšuje, vendar imamo pri tem v mislih tržno kmetijsko proizvodnjo, kajti celotna proizvodnja prav gotovo ni v upadanju. Lahko bi celo rekli, da je v porastu, saj je vse več takšnih proizvajalcev, ki pridelujejo nekatere poljščine in tudi redijo živino za samooskrbo. Tovrstna proizvodnja je predvsem ocenjena, točno evidentirana pa se vodi le organizirana tržna proizvodnja, ki pa je z ozirom na razpoložljive ha kmetijskih površin, stalež živine in ne nazadnje tudi po opremljenosti s stroji. Zaradi tega smo organizatorji proizvodnje večkrat kritizirani od višjih forumov, saj je naše področje eno redkih, kjer je proizvodnja v zadnjih letih v upadanju kljub enakim ekonomskim pogojem kot drugje po Sloveniji.

Kaj storiti, da se tok naše kmetijske proizvodnje obrne v pozitivni smeri, k naraščanju, da v nekaj letih dosežemo tisto, kar smo nekoč že dosegli ob manjši intenzivnosti in manjši mehaniziranosti našega kmetijstva? Potrebna bo večja disciplina pri sklepanju pogodb in izpolnjevanju pogodbenih, stabilizacijskih in resolucijskih obveznosti ter krepitev medsebojnih združnih odnosov. Na tej osnovi smo zastavili tudi letošnji plan kmetijske proizvodnje, za katerega menimo, da je ob upoštevanju navedenega dosegljiv.

Če izvzamemo kmetijske površine, ki jih imamo zadosti kljub temu, da jih je že precej v zaraščanju, bazira naša živinorejska proizvodnja na 1650 glavski čredi krav z genetsko sposobnostjo za doseganje visoke mlečnosti in bomo lahko proizvedli:

Mleko	skupaj 6.500.000 l, od tega 3.900.000 l za tržišče
Gov. pitanci	skupaj 950 glav, od tega 550 glav za tržišče
starejše kl. govedo	skupaj 200 glav, od tega 140 glav za tržišče
Teleta	skupaj 1500 glav, od tega 135 glav za tržišče
Mlada prem. živina	skupaj 550 glav, od tega 200 glav za tržišče
Konji	84 glav za tržišče
Prašiči	skupaj 180 glav, od tega 150 glav za tržišče

Stalež osnovne črede bomo povečali za 80 krav, vendar je treba vedeti, da se precej stojišče čez leto izprazni zaradi ostarelosti kmetov in je zaradi tega povečanje zelo težko dosegljivo.

Kljub temu, da smo živinorejski proizvodnji dali največji poudarek, ne moremo mimo dejstva, da potrebujemo tudi hrano rastlinskega izvora, zato so nam naložene tudi obveze na tem področju in sicer: Pogodbena proizvodnja pšenice na najmanj 10 ha oz. 25 ton zrnja, ki ga proizvajalec proda ali zamenja za koruzo ali druga predvsem beljakovinska krmila in 100 ton krompirja. Za pšenico so pogodbe že sklenjene, medtem ko pogodbe za krompir sklepamo v tem času. Odziv proizvajalcev je sicer zelo skromen, predvidena odkupna cena krompirja pa je 14.50 din.

Ostalo kmetijsko proizvodnjo bomo morali usmeriti v proizvodnjo kvalitetne in zadostne količine osnovne krme za našo živinorejo. Po programu bomo posejali 30 ha koruze za silažo in 50 ha koruze za zrnje, pridelovalci bodo deležni 50 din regresa za 1 kg semena. Intenzivirati moramo tudi 2640 ha travnih površin. Pri vsem tem pa ni pomembno samo pridelati ustrezne količine krme, temveč jo tudi ustrezno pospraviti predvsem s pravilnim sušenjem in siliranjem, za kar so tudi namenjena določena intervencijska sredstva.

Prav pri tržni proizvodnji je nujno upoštevati, da ni vse, kar predvidevamo, tudi tržno blago. Za to so določeni pravilniki, najsi bo to za pitance, pšenico ali mleko. Slednje je še posebej podvrženo raznim potvorbam kot je posnemanje in dolivanje vode, kar se v zadnjem času vse pogostje pojavlja. Razumljivo je, da bomo take proizvajalce dali v javnost in jim prepovedali ob prvi ugotovitvi za en mesec oddajati mleko — za repetente pa bodo kazni še strožje.

Ob tej priliki tudi obveščamo vse proizvajalce, da bo za pogodbeno proizvodnjo KZ zagotovila ves potreben reprodukcijski material. Za prosto proizvodnjo to ne bo mogoče tudi zaradi deviznih udeležb, ki jih imamo za letošnje leto prek 150.000 USA dolarjev.

Zaradi neugodnih razlik cen med kmetijskimi proizvodi in repromaterialom ter večji tržno organizirani kmetijski proizvodnji so zagotovljena tudi finančna sredstva z ozirom na planirano proizvodnjo v višini 26.000.000 din. Denar je zagotovljen iz intervencijskih skladov občine, mesta Ljubljane in republike za naslednje namene:

1. Povečan stalež krav	30.000.- din/glavo
2. Vzrejo govejih pitancev	30.90 din/kg ž.t.
3. Vzrejo kravnih privesnic	15.000.- din/glavo
4. Prireja mleka	2.- din/l
5. Premiranje 1.letnih žrebic	14.000.- din/glavo
6. Regres za semensko pšenico	10.- din/kg
7. Regres za gnojilo za pšenico	1.- din/kg pšenice
8. Ureditev planinskih pašnikov	6.000.- din/ha
9. Premiranje telic za obnovo črede krav	5.000.- din/glavo
10. Povečan stalež pl. kobil	30.000.- din/glavo
11. Premiranje nabave pl. ovac	1.500.- din/glavo
12. Regres za nabavo semena koruze	50.- din/kg
13. Sofinanciranje izgradnje silosov	500.- din/m3
14. Sofinanciranje izdelave načrtov za gospodarske objekte	50 % od cene
15. Analiza zemlje in krme	100 %
16. Preprečevanje plodnostnih motenj skupni program	500.000.- din
17. Sofinanciranje pašnine na skupnih pašnikih	
18. Za kreditiranje hribovskih kmetij po programu SLO	
19. Sofinanciranje zavarovanja živine	840.- din/glavo

Premije za povečan stalež, obnovo črede, prirejo mleka se lahko uporabljajo le za nabavo mineralnih gnojil, semen in izgradnjo silosov, izjemoma za nabavo močnih krmil in zaščitnih sredstev. Prav tako so vse premije in regresi vezani na izpolnjevanje planskih obvez ter za tiste rejce, ki sodelujejo s KZ z vso tržno proizvodnjo. Posebej opozarjamo na prodajo telet prek KZ in ne direktno drugemu kupcu ali sosedu.

Poleg intervencijskih sredstev potrebuje naše kmetijstvo tudi precejšnja investicijska sredstva. Predračunska vrednost za 28 prosilcev kreditov je letos kar 60.000.000 din, od tega 12.000.000 za mehanizacijo in 48.000.000 din za izgradnjo gospodarskih objektov. Tu imamo dva večja objekta in sicer za 60 pitancev in 45 krav molznic, kjer je predračunska vrednost tako visoka, da je ni mogoče pokriti samo z lastnimi in kreditnimi sredstvi, ker so le-ti zelo dragi in kratkoročni. Nujno bo poiskati sovlagatelje bodisi v okviru občine in tudi izven nje. Investitorja pa sta tudi že pokazala interes, da se s KZ tesneje povežeta kot so to samo članski oz. kooperantski odnosi. Pričakujemo, da bo za takšno proizvodnjo imela posluh tudi ožja in širša družbena skupnost ter s svojim prispevkom omogočila realizacijo proizvodnje v teh objektih.

Na koncu naj omenim še to, da je v teku sklepanje pogodb za tržno proizvodnjo v letu 1984 in opozarjamo rejce, da pristopijo k sklepanju z vso resnostjo in dajo zahtevane podatke. Sklenjena pogodba bo osnova za uveljavitev intervencijskih sredstev, nabavo reprodukcijskega materiala in za uveljavitev davčnih olajšav, ki so v višini do 70%, vendar le za tiste, ki bodo sklenili pogodbo do 25. marca letos in pogodbo tudi izpolnili.

Da bomo vse navedeno dosegli, bo potrebno veliko sodelovanja, razumevanja in strokovnega dela že okrepljene pospeševalne službe. Ta že ima program dela za letos, v njem pa bomo spregovorili v naslednji številki.

Vodja pospeševalne službe
Pirc Mirko, dipl. ing. agr.

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

KS Ribnica v letu 1983

Skupščina KS Ribnica je v letu 1983 obravnavala naslednje zadeve:

— problem vode v Dolenjih lazih, Jurjevici in Brežah

Vodovodno omrežje v omenjenih vasih je že od leta 1908 v upravljanju Vodovodne skupnosti teh vasi. Vodovod ni bil redno vzdrževan.

Pri pobiranju vodarine je prišlo do nesporazuma. Na občnih zborih v posameznih vasi in skupno so o zadevi razpravljali, ker je bil obravnavan tudi osnutek samoupravnega sporazuma o financiranju izgradnje oz. obnove vodovoda iz zajetja Lahki studenec nad Ravnim dolom, zajetja Lazar v Kotu in rezervoarja Kot-Lazar, žal pa se vaščani vasi Jurjevica s tem niso strinjali. Predlagali so nove variante in do sporazuma ni prišlo.

O zadevi je večkrat razpravljala Svet KS skupaj z drugimi dejavniki.

Po razpravi v organih občine in v KK SZDL je skupščina KS v decembru 1983 sprejela sklepa:

- da se celotni vodovodni sistem Jurjevica-Breže-Dolenji lazi prenese v upravljanje Komunalnemu podjetju Hydrovod Kočevje—Ribnica,
- da se Dolenji lazi le začasno priključijo na regionalni vodovod.

Tako je prenehal tudi delovati Vodovodni odbor, kateri je tudi sam odstopil. Pred nami je le še podpis pogodbe (med KS in Hydrovodom).

— o razpisu referenduma za nov samoprispevek

Del samoprispevka, ki je bil namenjen za potrebe krajevne skupnosti in se ga je od 1. 7. 1983 do 31. 12. 1984 zbralo 3.014.289,70 in dodatnih sredstev za 2.343.580,50 din smo porabili predvsem za rekonstrukcijo Struške ulice, natančnejši pregled dohodkov in izdatkov pa je sledeč:

DOHODKI:

1. Stanje žiro računa na dan 30. 6. 1983	166.809,00 din
2. Samoprispevek	3.014.289,70 din
3. SIS za vodopreskrbo (za ureditev Struške ulice)	997.585,00 din
4. Krajani Struške (za dvorišča)	192.441,00 din
5. RIKO Ribnica (prispevek za Struško)	85.630,00 din
6. Od zemlje	36.907,70 din
7. Dodatni samoprispevek kraj. (za cevi v Struški)	56.900,00 din
8. Krajani za javno raz. Dane	36.000,00 din
9. Asfaltiranje dvorišč	32.007,30 din
10. KS Sodražica (za telefon Ravni dol)	14.578,60 din

5.357.870,20 din

IZDATKI:

1. Rekonstrukcija Struške ulice	3.024.584,30 din
2. Provizija SDK	7.872,25 din
3. Za Otavice	3.300,00 din
4. Odškodnina za zemljo (za el. vod Zadolje)	47.334,25 din
5. Doplačilo za pločnike v Ribnici	46.631,00 din
6. Dotacije po sklepu Sveta KS (za fun. izdat.) (GZ za avtocister.)	100.000,00 din
7. Avans za teh. dok. za vodovod Dane	200.000,00 din
8. Avans za javno razsvetljavo Dane	262.324,50 din
9. Doplačilo davka za Nemško vas	184.770,00 din
10. Krpanje asfalta na področju KS	3.173,15 din

3.996.705,45 din

Razlika med dohodki in izdatki znaša 1.361.164,75 din. Ta sredstva na žiro računu se prenesejo v leto 1984.

— o statutu

V tem letu smo veliko pozornosti posvetili spreminjanju statuta. Postopek od osnutka do sprejema je bil dolg, saj je zahteval javno razpravo in je bil obravnavan v vseh samoupravnih organih.

— o planu, zaključnem računu, finančnemu načrtu in drugih zadevah, ki jih narekuje statut

Zelo delaven oziroma obremenjen je bil Svet KS zaradi različnih strokovnih in drugih opravil, saj se velik del krajevne samouprave uresničuje skozi Svet KS, čeprav so mu v veliko pomoč njegova delovna telesa, kot so: komisija za urbanizem, komisija za zdravstvo, komisija za finančno-gospodarska vprašanja, komisija za planiranje in načrtovanje, komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu, statutarno pravna komisija, kadrovska komisija.

Posebno skrb smo v krajevni skupnosti vse leto posvečali tudi področju SLO in družbene samozaščite.

Za povezavo v delovanju komisij, Svetov in Skupščine je skrbel koordinacijski odbor.

Za številne skupne usmeritve, ki bi jih morali reševati **potrošniški svet**, pa lahko rečemo, da niso najbolj zaživele. Morda zato, ker so predlogi potrošniškega sveta premalo upoštevani, pa tudi njegovo delovanje ni povsem jasno opredeljeno. Da se je potrošniški svet sploh sestel, je bila to posledica trenutne situacije v preskrbi z osnovnimi življenjskimi artikli ter posledica problematičnosti delovnega časa trgovin. Morda bi k boljšemu delu potrošniškega sveta prispevali sami potrošniki, ki se premalo obračajo nanje, sam potrošniški svet pa ima tudi premajhen vpliv.

Uspešnejše je bilo delo **Poravnalnega sveta**. Ta je zelo aktiven, saj je letos reševal 14 zadev in je postal nepogrešljiv dejavnik v humanizaciji sosedskih odnosov v KS. Včasih gre za nezaupanje sprtih strank v postopku pred poravnalnim svetom, zato več zadev, ki so bile obravnavane, dobimo prek sodišča. Sporazumno je bilo rešenih več zadev in sicer:

— zoper čast in dobro ime 7 poravnay (dve uspeli)

— lahke telesne poškodbe 2 poravnay

— mejni spori 4 poravnay (dve uspeli)

— sosedski odnosi 1 poravnay

Na področju **hišne samouprave** je potrebno nadaljevati z uveljavljanjem skupnosti stanovalcev in hišnih svetov.

Kot v drugih sredinah tudi pri nas v delegaciji opazamo pasivnost delegatov, saj je delegacija večkrat nesklepčna, posebno delegacija SIS. V delegaciji se premalo oblikujejo novi predlogi ali sprejemajo stališča, usklajevanja, tako da je kasneje marsikatera kritika neupravičena.

V letu 1984 smo zastavili naslednje večje naloge:

— ureditev javne razsvetljave v vasi Suše

— ureditev in dokončanje del na telefonskih vodih v vasi Otavice, Ravni dol, Gorenje Laze in Zadolje

— povečanje ATC v Ribnici

— krpanje in vzdrževanje mestnih ulic in vaških poti

— vodovod Dane

— vodovod Jurjevica—Breže—Dolenji Lazi

— nakup kontejnerjev za vasi, ki jih še nimajo

— nadaljevanje gradnje pločnikov v Ribnici

— razna dela ter urejanje po predlogih in vrstnem redu po posameznih vasi in zaselkih

D. Palovič

KS Dolenja vas

Krajevna skupnost Dolenja vas je v letu 1983 izvršila rekonstrukcijo ceste skozi Dolenjo vas in nekaterih stranskih odsekov, popravilo pokopališke ograje v Rakitnici in popravilo poljskih poti na območju Podgorice. Vrednost opravljenih del je okrog 5 milijonov 500 tisoč din.

Dokončana je bila tudi nova stavba za pošto in trgovino v Dolenji vasi, pri čemer je s svojimi sredstvi sodelovala tudi krajevna skupnost.

Po programu za leto 1984 predstavlja osrednjo nalogo za letošnje leto montaža avtomatske telefonske centrale v novi poštni stavbi v Dolenji vasi, napeljava razvodnega PTT omrežja v vsa naselja krajevne skupnosti. Pričeti bo potrebno s pripravljalnimi deli za gradnjo novega pokopališča v Dolenji vasi, v skladu z razpoložljivimi možnostmi pa tudi posodobiti javno razsvetljavo.

Predsednik KS Dolenja vas
France Trdan

O KS SODRAŽICA

Prihaja tudi naš čas

S tem naslovom ne mislim, da v preteklem obdobju na področju naše KS ni bilo dovolj narejenega. Nasprotno, lahko ugotavljamo, da je bilo narejeno zelo veliko posebej na področju komunalnega urejanja naselij in mestnega naselja Sodražica. Tudi sredstva, zbrana v preteklem samoprispevku, so bila smotno uporabljena in večkrat oplemenitenjena.

In čemu potem govorimo o našem času, ki prihaja oziroma je že tu? Z izglasovanjem zadnjega občinskega samoprispevka smo se občani odločili za realizacijo nekaterih skupnih nalog, za katere bomo solidarnostno zbirali sredstva vsi, ki živimo in delamo na področju naše občine. Med temi skupnimi nalogami je tudi otroški vrtec in adaptacija obstoječe šolske zgradbe v Sodražici, kar predstavlja največjo investicijo v okviru skupnih nalog.

Oglejmo si na kratko, kaj smo naredili v preteklem letu. Namenoma bom izpustil vrednosti posameznih del, saj jih je moč najti drugje. Med najvažnejšimi deli sta prav gotovo rekonstrukcija cest v naseljih Vinice in Zapotok, nato dograditev dela kanalizacije, sofinanciranje telefonske linije v Ravni dol ter nabava materiala in ureditev poti na pokopališču. Strojena pa so bila tudi številna manjša komunalna dela na področju vse KS. Pričeli smo tudi s potrebnimi pripravljalnimi deli za pričetek gradnje otroškega vrtca.

In kaj v letu 1984, saj je sezona gradbenih del pred vrati?

Gotovo bo najpomembnejša in najtežja naloga gradnja otroškega vrtca, za katerega so v tem času že zbrani potrebni izvedbeni dokumenti, na osnovi katerih je moč izbrati izvajalce. Pri tem velja poudariti še dodatno solidarnost našega združenega dela ter družbenopolitične skupnosti, posebej DO Riko pri zagotavljanju dodatnih kreditnih sredstev, ki so potrebna za začetek gradnje. Ta so zbrana in tako lahko z večjo gotovostjo pričakujemo, da bodo naši malčki končno le dobili ustrezne prostore za svoj nemoten razvoj.

Na področju komunalnega urejanja predvidevamo naslednja dela: Rekonstrukcijo cest po srednjeročnem planu (Mali zapotok, Janeži), dokončanje mostu v Zamostcu ter tekoče vzdrževanje. Storitni bomo tudi vse potrebno za nadaljevanje gradnje ceste Vagovka—Sodražica.

Med ostalimi deli gre omeniti še sofinanciranje gasilskega doma v Žimarah in ureditev javne razsvetljave na najbolj občutljivih mestih.

(Dalje na 14. strani)

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

(Nadaljevanje s 13. strani)

Imamo seveda tudi željo, katere realizacija pa ni odvisna samo od nas, to je začetek izgradnje šeststanovanjskega stolpčja za pokritje trenutnih potreb po stanovanjih. Od službe PTT pričakujemo letos realizacijo 40 novih priključkov.

Realizacija vseh teh nalog, ki niso majhne, je seveda možna predvsem z medsebojnim razumevanjem in složnostjo krajanov in zavestjo, da ima platno, ki ga krojimo, tudi svoj konec in da škarje v prazno režejo zama.

Janez Mihelič

Za Poljance uspešno leto

Prav je, da v našem občinskem glasilu v tem času spregovorimo tudi o aktivnostih posameznih krajevnih skupnosti v preteklem letu. Ocena opravljenega dela je lahko marsikomu spodbuda za še večja prizadevanja v prihodnjem obdobju.

Pred letom dni smo v pripravi na referendum za sedanjí samoprispevek podrobneje pisali o predvidenih nalogah in akcijah v posameznih krajih. Tudi iz krajevnih skupnosti Velike Poljane smo, čeprav smo najmanjša krajevna skupnost v občini, pred občani smo razgrnili obsežen in pogumen razvojni načrt, saj smo se vsi zavedali, da bomo le na tak način, z zavzetostjo in pogosto samoodpovedovanjem, uredili številne probleme v naših krajih. Sam referendum je jasno potrdil pravilnost takih razmišljanj in usmeritev vodstva krajevnih skupnosti.

V preteklem letu je bila v KS Velike Poljane največja investicija rekonstrukcija poti proti Finkovemu, ki je bila v celoti tudi plačana (milijon 577 tisoč din), ter razširitev "Ulic" proti Doljnim Podpoljanam in proti G. Podpoljanam v skupni vrednosti 400.000 din. Pri vseh teh akcijah je treba posebej poudariti veliko vrednost prostovoljnega dela krajanov.

Skozi Ortnek je bila ob prispevku JLA rekonstruirana cesta, s sredstvi občinske skupnosti za ceste pa tudi asfaltirana. Na avtobusnih postajališčih smo asfaltirali izogibalnišča, s sredstvi komunalne skupnosti pa je bila napeljana tudi javna razsvetljava.

In kako letos? Kakor doslej ne moremo računati z velikimi denarji iz samoprispevka, ker smo le majhna krajevna skupnost. Nalog in potreb pa je še vedno veliko in na že ustaljene načine jih bomo tudi letos poskušali po najboljših močeh uresničevati.

V načrte za to leto smo zapisali predvsem naslednje naloge: rekonstrukcija poti proti pokopališču in proti Dulam, napeljava telefonov v vsa naselja v krajevni skupnosti, dokončna ureditev avtobusnih postajališč s čakalnicami, ureditev vodovodnega zajetja za potrebe JLA in vaščanov. Če bo mogoče, bomo poskušali izvesti elektrifikacijo "Vahtnice" in dela Velikih Poljan ter pripraviti projekte za rekonstrukcijo ceste skozi V. Poljane do vasi Vrh. Potrebni bi bili tudi načrti za gradnjo gasilskega doma s prostori za družbeno politične organizacije in krajevno skupnost.

Sicer bomo pa ob letu lahko skupno ocenili, kaj smo od načrtov tudi skupno uresničili.

A. Zakrajšek

Za tehnično brezhibnost vozil

Zavarovalna skupnost Triglav Območna skupnost Ljubljana zagotavlja po svojem programu določena sredstva za preventivno dejavnost. Iz teh sredstev pokriva stroške preventivnih tehničnih pregledov osebnih motornih vozil, ki jih za njihove zavarovalce opravi organizacija za tehnične preglede po posebni pogodbi med Zavarovalno skupnostjo Triglav Območna skupnost Ljubljana in Avto Kočevje. Lastniki osebnih vozil imajo pravico enkrat letno opraviti pri Avto Kočevje preventivni tehnični pregled vozila brezplačno.

Odločitev za brezplačne tehnične preglede je resnično preventivnega značaja, namenjena varni vožnji tako za lastnika vozila kot za druge udeležence v prometu. S preventivnim tehničnim pregledom bo lahko pravočasno odkrita napaka, ki bi pri nadaljnji uporabi ogrozila prometno varnost. Zato priporočamo lastnikom osebnih motornih vozil, da se poslužijo pravice do brezplačnega tehničnega pregleda, ki se lahko opravi vsak delovni dan. Ob določenih prilikah, kot je teden varnosti in podobno, bodo brezplačne preventivne tehnične preglede opravljali tudi ob sobotah celodnevno, o čemer pa bo organizacija Avto Kočevje zainteresirane posebej obvestila.

Oddelek za notranje zadeve
Občine Ribnica

Osebnih izkaznic

V letu 1983 smo prek Rešeta seznanili občane o preteku veljavnosti in obvezni zamenjavi osebnih izkaznic. 12. oktober 1984 je skrajni rok, ko morajo biti vse osebne izkaznice zamenjane.

Upravni organ za notranje zadeve vodi akcijo zamenjave osebnih izkaznic tako, da po razporedu za posamezna območja obvešča občane z okrožnicami, kdaj naj se zglasijo zaradi zamenjave osebne izkaznice.

Z razporedom smo se želeli ogniti vrstam in čakanju, kar bi bilo v korist občanom in delu v organu. Ugotavljamo, da se občani ne odzivajo okrožnicam, ki pomenijo poziv za zamenjavo osebnih izkaznic. Tako je za mestno naselje Ribnica in za nekaj naselij vrstni red po razporedu realiziran, ostalo pa je še mnogo nezamenjanih izkaznic. Občani, ki se na že izdane pozive — okrožnice za zamenjavo osebne izkaznice niso odzvali, lahko uredijo zamenjavo vsak delovni dan od 7. do 15.00 ure, v sredo pa do 17. ure, kar je pomembno za tiste občane, ki jim delovna obveznost urejanje upravnih zadev ne dopušča v ostalih dneh.

V naslednjih tednih oziroma mesecih bomo po razporedu za zamenjavo osebnih izkaznic obveščali občane iz ostalih naselij. Priporočamo in prosimo občane, da v dneh, ki bodo določeni, zamenjajo osebne izkaznice. S tem se bomo skupaj ognili gneči in čakanju v septembru in oktobru.

Občani iz območij krajevnih uradov Sodražica in Loški potok uredijo vse potrebno za zamenjavo osebne izkaznice na krajevni uradu vsak delovni dan v že navedenem delovnem času, lahko pa tudi neposredno na oddelku za notranje zadeve v Ribnici.

Kot že rečeno, vse osebne izkaznice, ne glede na veljavnost, ki so bile izdane pred letom 1981, je treba zamenjati do 12. 10. 1984, ker po tem datumu stara osebna izkaznica ne more več služiti kot dokaz istovetnosti, postala bo neveljavna.

Nova osebna izkaznica vsebuje več podatkov, med drugim enotno matično številko občana, ki jo občan potrebuje v vseh uradnih postopkih pri državnih organih ter pri drugih organih v postopkih za uveljavitev pravic do štipendij in podobno.

Zamenjava osebne izkaznice je predpisana z zakonom, ki določa sankcije, med drugim tudi za primer, če občan ne zamenja neveljavno osebno izkaznico.

Osebno izkaznico mora imeti vsak občan, starejši od 18 let, izkaznica se izda tudi osebi, ki je dopolnila 15 let, če to zahteva, na zahtevo staršev ali skrbnika pa se osebna izkaznica izda tudi občanu, ki še ni star 15 let.

Oddelek za notranje zadeve
Občine Ribnica

Jubilejno leto

Temeljna organizacija združene dela Inles Dolenja vas ("Hrast") je zaključila lansko poslovno leto z najboljšimi rezultati med vsemi Inlesovimi tozdi. Kar prav jim to pride, saj bo kolektiv letos praznoval več obletnic — 30-letnico ustanovitve prve mizarske delavnice v okviru KZ Dolenja vas, 25-letnico ustanovitve samostojnega mizarskega podjetja Hrast in 5-letnico ustanovitve TOZD TSP Dolenja vas v okviru delovne organizacije Inles Ribnica.

O 30-letni poti kolektiva bomo v naslednjih številkah našega glasila še pisali. Tokrat zabeležimo le nekaj finančnih kazalcev o poslovanju v preteklem letu, ko je bilo v tozdu zaposlenih 140 delavcev. Prihodka so ustvarili nekaj nad 2,6 milijona din na zaposlenega, dohodka dobrih 773 tisoč din, čistega dohodka 601 tisoč in akumulacije 272.411 din.

TOZD Inles Dolenja vas je v tej krajevni skupnosti edina temeljna organizacija. Sodelova-

nje TOZD in KS je zgledno in v krajevni skupnosti želijo, da se tako razvija tudi naprej.

REŠETO

Glasilu socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica. Izhaja enkrat mesečno oziroma desetkrat letno v nakladi 3.500 izvodov. Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec, odgovorni urednik, Stane Kromar, glavni urednik, Karel Oražem, Viktor Pogorelec, Ivan Petrič, Alojzija Zakrajšek, Janez Mihelič, France Lapajne, Stanko Rus, Janez Bambič; tehnični urednik: Uroš Bregar. — Uredništvo: OK SZDL Ribnica, 61310 Ribnica, Šeškova 14, telefon 861-274 ali 861-067. — Priprava za tisk: Dnevnik — IBM. Tisk: tiskarna Ljudske pravice Ljubljana

Teško je začeti

Hodim v 4. razred, v glasbeno šolo pa sem se prijavila šele letos. Sem začetnica. Učim se igrati violino. Uči me tovariš Puhar. Ta inštrument mi je zelo všeč. Poznati moram dele violine, note, pravilno držati lok in violino na ramih, da lahko začnem. Ko sem šla prvič v glasbeno šolo, smo že začeli. Šlo mi je zelo dobro. Ko pa sem šla še nekajkrat, je bilo malo hudo. Doma sem rekla, da ne bom več hodila, ker je to zame pretežko. Potem sem spet šla in mislila reči, da me ne bo več, pa sem se premislila in molčala. Doma je bila mami zelo vesela, ker nisem pustila glasbene šole.

Jožica Lovšin, 4.a
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica
Literarno-dopisniški krožek

Kulturni praznik

Slovenski kulturni praznik je 8. februar, obletnica smrti pesnika Franceta Prešerna. Na podružnični šoli v Dolenji vasi smo ob letošnjem kulturnem prazniku povabili na šolo kiparja Staneta Jarma iz Kočevja. Tov. Jarm uči na osnovni šoli v Kočevju likovno vzgojo.

Povedal nam je, da ga je za kiparstvo navdušil že njegov oče, ki je bil rezbar. Govoril nam je o tem, kako se je še

mlad začel ukvarjati s kiparstvom, kako je potem študiral in v čem se kiparstvo razlikuje od slikarstva.

Pokazal nam je lesen kip, deklico. Povedal nam je, kaj ga je navdahnilo, da je to deklico upodobil. To je bila tiha in skromna deklica na paši in upodobil jo je.

V razgovoru nam je odgovoril na veliko vprašanj. Potem je naredil skico kipa. Kar je najprej narisal na papir, je potem hitro upodobil v lesu. Gledali smo, kako je nastala skica in kako se je pod njegovimi spretnimi rokami oblikoval kip. Nazadnje je pred nami izdelani kip poklonil šoli in ko smo se še skupaj slikali, se je umetnik poslovil od nas.

Letošnje praznovanje kulturnega praznika na naši šoli je bilo res lepo in nenavadno. Takih praznovanj si še želimo.

Obenem se zahvaljujemo kiparju Jarmu, da nas je obiskal in nam govoril o umetnosti.

Betka Andoljšek,
4. raz. OŠ Dolenja vas

PIONIRSKO REŠETO

Moja mamica

Naša družina ima pet članov. Najpomembnejša je mama, ker nas prehranjuje. V službo hodi na Inles. Doma izdeluje toporišča za orodje, ki jih prodaja tudi na sejmu. Mamica skrbi za mene in za vso našo družino. Požrtvovalno in pridno se bori za nas, da bi nam bilo lepše, bolje in da ne bi bili prikrajšani za stvari, ki jih rabimo vsi otroci.

Ker smo vsi trije otroci ostali brez očeta, je delo moje mamice še bolj težko. Njen delovni dan se začne zgodaj. V službo hodi v dveh izmenah. Ko je v službi, pogosto pridejo stranke, ki prinesejo razna orodja, da jih nasadi in naredi toporišča. Takoj, ko pride iz službe, pojé in brez počitka nadaljuje v delavnici, da bi strankam ustregla. Najtežje je obdelovati sekirna toporišča, ker skoraj vse ročno obdela. Ima tudi pomožne stroje, s katerimi les obdela na grobo. Potem nadaljuje ročno s pomočjo rezilnika, obliča in smirkovega papirja. Tako se pozno zvečer konča delovni

dan moje mamice. Poleg vsega tega zna tudi dobro kuhati in delati imenitna peciva. Včasih naredi tudi dobre torte. Našo mamico imamo vsi zelo radi, ker tako lepo skrbi za nas.

Beti Lovšin, 6.d
lit. dop. krožek
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica

Smučarski tečaj

Nedavno smo imeli v šolskem programu smučarski tečaj. Smučali smo v Bukovici, vsak dan po pet ur ... Razdeljeni smo bili v štiri skupine. Jaz sem bila v četrti skupini pri tov. Peruškovi. Ves teden je bilo zelo hladno vreme in nas je zeblo. Ogrela smo se šele med malico s toplim čaje. Zaradi tega smo bili po malici bolj živahni in veseli.

Najbolj zanimiv je bil zadnji dan smučanja. Priredili smo tekmovanje. Razdelili smo se v dve skupini. S palicami smo označili start in cilj. Tovarišica je s stoparico merila čas vožnje. Vozili smo veleslalom. Vsak je peljal dvakrat. Vsi smo se trudili, da bi dokazali, da smo na tečaju precej izpopolnili svoje smučarsko znanje. Največ znanja je pridobila prva skupina in zaslužen tudi zmagala.

Barbara Križ, 5. d
OŠ Dr. France Prešeren

V spomin ob štiridesetletnici

(Nadaljevanje z 10 strani)

Od Bukovice se je 9. brigada premaknila 22. aprila na Slemena. Naslednji dan se je pri ortneškem starem gradu hudo spopadla s sovražnikovim oddelkom iz Ribnice. Pri tem je imela sedem mrtvih in 11 ranjenih, hudo ranjenih je bil tudi namestnik brigadnega komandanta Vinko Robek. Dan pozneje sta brigadna 1. in 4. bataljon spet zasedla ortenški grad, 2. je bil pod Hudim koncem, 3. pa nad vasjo Hoče.

Dne 27. aprila je do položajev brigadnega 1. in 3. bataljona prišla pobočnica nemško-domobranske kolone iz Velikih Lašč, ki so jo borci ostro napadli. Potem se je sovražnik razvil in začel obkoljevati bataljona. Ta dva sta se razbita pretolkla v dolino in se sešla nad Brinovščico. Istega dne zvečer je sovražnik z borbo zasedel vas Sv. Gregor, 9. brigada pa se je premaknila v Globel, zahodno od Sodražice. O žrtvah ni bilo podatkov, znano je, da je ob koncu spopada brigada pogrešala 40 borcev. To je bilo v dneh, ko je 7. korpus začel pripravljati svojo ofenzivo.

Ker je v minulih dveh mesecih prišlo v Deveti do pomembnejših organizacijsko-kadrovskih

sprememb, naj jih tu navedemo:

— Po tragediji v Makoši so ostanek 3. bataljona kmalu dopolnili, največ z novinci iz Primorske, ki so takrat končali tečaj;

— dne 30. marca je brigada poslala svoj 2. bataljon s 116 partizani v Istro za okrepitev Istrskega odreda. To enoto bomo še omenjali, saj je nekaj pozneje imela naziv "4. bataljon 9. brigade";

— Po odhodu 2. bataljona je dotedanji brigadni 4. bataljon postal 2. bataljon, 5. ali "ruski" bataljon pa je postal 4. bataljon;

— "ruski" bataljon je bil 28. aprila razformiran. V brigadi je ostalo samo 26 njegovih borcev, ostali so šli v 8. in 10. brigado;

— do konca aprila je bil kadrovske preurejen tudi operativni štab Devete. Za v. d. komandanta je prišla Alojz Bele-Tičko, pred tem načelnika štaba 8. brigade; namestnik komandanta brigade je postal France Bombač-Zorko, dotlej inštruktor v divizijski podoficirski šoli; za političnega komisarja brigade pa je bil imenovan Marjan Jenko-Vid, prej pri štabu 18. divizije.

Povejmo še, da je v začetku aprila 1944 imela 9. brigada 660 borcev, med temi 84 članov in 34 kadidatov KP ter 106 skojevcev.

Praznovati skromno

Koordinacijski odbor za proslave in praznovanja pri Predsedstvu OK SZDL Ribnica je vskladal letošnji program praznovanj in proslav v občini Ribnica. Proslave in praznovanja v letošnjem letu so namenjena tistim dogodkom, ki so povezani z državno in politično rastjo naše družbene skupnosti, še posebej 40-letnici I. zasedanja SNOS v Črnomlju in drugim dogodkom, ki so pomembni za naše narode in narodnosti.

Obeleževanje letošnjih jubilejev bomo še tesneje povezovali z že tradicionalnimi proslavami in prireditvami ob dnevu OF, prvem maju, dnevu samoupravljalcev, dnevu borca, dnevu JLA, dnevu vstaje, dnevu republike, mesecu mladosti, občinskem prazniku, krajevnih praznikih ter praznikih delovnih organizacij, družbenih organizacij in društev.

V letu 1984 so predvidena

štiri osrednja občinska praznovanja oziroma proslave in to občinski praznik 26. marca, dan ustanovitve OF Slovenije 27. aprila in praznik dela 1. maja, dan republike 29. novembra in dan JLA 22. decembra. Pri tem naj omenimo tudi praznovanje ob 75-letnici kmetijskega zadruženstva, ki bo v prvi polovici septembra.

Vsa ostala praznovanja in prireditve bodo organizirana na nivoju krajevnih skupnosti, delovnih organizacij oziroma društev.

Pri izvedbi proslav in praznovanj na vseh nivojih pa bomo morali upoštevati dane ekonomske možnosti, zato jih bomo pripravili brez večjih nepotrebnih stroškov, vendar na dostojni kulturni ravni. Na vseh prireditvah naj se manifestira predvsem domača amaterska kulturna dejavnost.

S. K.

Kadar govorimo oziroma razmišljamo o vzgoji in izobraževanju, mislimo le na dejavnost, ki se odvija v okviru šole in za večino je prav gotovo mesto vsega, kar je povezano z vzgojo in izobraževanjem, šola, takšna ali drugačna. Pri tem pa pozabljamo, da poleg šole in podobnih vzgojno izobraževalnih ustanov ali institucij vzgaja in izobražuje tudi najširše življenjsko okolje in hote in ne hote se vzgajamo in izobražujemo tudi sami. Zato pravzaprav lahko govorimo o treh vidikih vzgoje in izobraževanja.

vzgajanje in izobraževanje v okviru vzgojno izobraževalnih ustanov ali institucij (šole, vrtci, domovi ipd.),

naravno vzgajanje in izobraževanje v okviru najširšega življenjskega okolja (KS, DPO, DO-D, TOZD ipd.),

samovzgajanje in samoizobraževanje.

Vsi trije vidiki pa se oziroma bi se v čim večji meri morali prepletati in povezovati in tvoriti celovito aktivnost, ki jo najširše imenujemo vzgoja in izobraževanje, ker enostavnejšega in krajšega izraza v slovenskem besednjaku žal nimamo.

Šola je prav gotovo mesto, kjer se vzgojno izobraževalne vsebine najbolj načrtno in sistematično posredujejo učencem. Ta pa če hoče doseči res celovito povezanost vzgojno izobraževalnega procesa gotovo ne more biti izolirana od drugih dejavnikov, pač pa nasprotno, z njimi mora biti v najtesnejši povezanosti. Proces povezovanja opredeljujemo najširše kot podružbljanje vzgojno izobraževalne dejavnosti, ki predstavlja ustvarjalno povezovanje interesov, prepletanje vzgojnoizobraževalnih prizadevanj ter vpliva staršev, šole, učencev ter ožje in širše skupnosti s ciljem, doseči čim boljše vzgojnoizobraževalne rezultate, predvsem pa bogatejši in celovitejši razvoj svobodne osebnosti in celotne družbe. Preprosteje povedano želimo, da bi starši, celotno združeno delo, družbenopolitične organizacije in skupnosti sprejele to dejavnost za svojo osnovno skrb in

odgovornost. Pri tem pa ne gre zanemarjati nobenega izmed dejavnikov podružbljanja, to je na eni strani šole, učiteljev in učencev ter staršev oziroma skrbnikov, širšega in ožjega okolja oziroma skupnosti na drugi strani, čeprav se moramo zavdati, da je in bo šola v danem trenutku družbenoekonomskega razvoja še vedno prvi in glavni pobudnik takega medsebojnega povezovanja.

Prav problematika povezovanja šole z okoljem je bila tudi tema razgovora na novo ustanovljenega sveta za vzgojo in izobraževanje pri predsedstvu OK SZDL, kjer smo skušali ugotoviti, do kakšne stopnje se procesi povezovanja uresničujejo pri nas in kaj bo potrebno in seveda možno v najkrajšem času storiti.

Ugotavljamo, da kar zadeva dosedanje povezanost šole z okoljem, lahko govorimo o zadovoljivem, čeprav mnogokrat malo koordiniranem sodelovanju na področju kulture in telesne kulture, skromnejša je ta povezanost na relaciji šola — KS in DPO ter šola — TOZD, gotovo pa je premajhna oziroma nikakršna povezava med šolo in DO-D (družbene organizacije in društva), katerih dejavnost je tehnična kultura, kjer gre gotovo za velik primanjkljaj zadovoljevanja interesov učencev na področju delovnega in političnega vzgajanja in izobraževanja oziroma delovne kulture na sploh. To velja še posebej poudariti, saj smo se do dela kot najvišje vrednote socialistične samoupravne družbe ter dela kot najpomembnejše lastnosti človeškega bitja v preteklem obdobju zelo mačehovsko obnašali in je danes že skrajni čas, da se delovnemu vzgajanju in izobraževanju oziroma delovni kulturi, če že ne kar kulturi do dela posveti najširšo pozornost. Delo je ustvarilo človeka, človek se je začel razlikovati od drugih bitij ravno zaradi dela ... v nekem delu poudarja Marx, mi pa smo na določeni stopnji razvoja na to kar pozabili in to se nam danes z obrestmi maščuje. K delovnemu vzgajanju in izobraževanju pa bi gotovo mnogo prispevala tesnejša povezanost šole s TOZD in DO-D, katerih dejavnost je tehnična kultura. To predvsem tudi s stališča, da učitelji vendarle danes niso usposobljeni, da bi lahko kvalitetno in strokovno vodili raznovrstne interesne dejavnosti učencev. Pobuda za takšno povezovanje pa bi vendarle morala biti obojestranska, saj so cilji takšne vzgoje in izobraževanja v interesu tako učencev kot združenega dela pa tudi DO-D v smislu pomlajevanja in širjenja svojega članstva, čeprav se vsi zavedamo, da bo iniciativa povezovanja še vedno v največji meri na strani šole.

Z željo, da bi podružbljanje šole hitreje steklo, smo se dogovorili, da se prek sveta za vzgojo in izobraževanje izvedejo konkretni razgovori med šolami in TOZD in DO-D z namenom zagotavljanja zunanjih sodelavcev (mentorjev), ki bodo glede na potrebe šol oziroma TOZD in DO-D predvsem pa na interes učencev pripravljeni izvajati določene vzgojno izobraževalne programe, predvsem na tistih področjih, kjer je obojestranski interes največji in kjer je realno pričakovati najlažje zagotavljanje ustreznega kadra. S takšnimi spodbudami bomo tudi procese podružbljanja vzgoje in izobraževanja gotovo pospešili, rezultati pa ne bi smeli izostati.

Janez Mihelič

OBČANI RIBNICE, NE PREZRITE!

**Storitveno in trgovsko podjetje
OPTIKA
Ljubljana, Trg osvoboditve 8**

odpira v Ribnici svojo poslovno enoto v prostorih
OBRTNEGA ZDRUŽENJA RIBNICA, VRVARSKA 3.

Pričetek poslovanja od 16. aprila 1984 dalje, vsak dan
od 9. — 16. ure razen sobote, ko bo poslovni čas od 9.
— 13. ure.

Poslovna enota Ribnica bo opravljala naslednje storitve:

- montaža vseh vrst očal
- prodaja vseh vrst optičnih izdelkov
- prodaja rezervnih delov za očala
- prodaja fotomateriala na drobno
- servisne dejavnosti za vse optične izdelke

UPAMO, DA BOMO USTREGLI VAŠIM ŽELJAM
PO TOVRSTNIH USLUGAH, KO ODPIRAMO POSLOVNO ENOTO V RIBNICI.

Sposojeno pri L. Adamiču

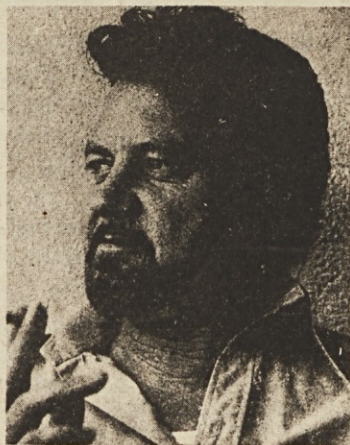
Beograjski režim je bil nasploh nenaklonjen tehničnemu napredku. Neznansko je obdavčeval avtomobile in bencin; le zelo premožni so si lahko privoščili avtomobil, saj so njegova cena, pogon in vzdrževanje znašali dvakrat do štirikrat toliko kot v ZDA. Različne nemške, britanske, francoske in ameriške avtomobilске družbe so si 15 let prizadevale prodreti v Jugoslavijo, ampak neskončna pogajanja niso rodila nobenega uspeha.

(Louis Adamič, ameriški pisatelj slovenskega rodu v knjigi Moja rojstna dežela, v kateri je v letu 1943 prikazal svetu pravi obraz jugoslovanskega protifašističnega boja.)

Sredi marca se je v Ljubljani nenadoma srečal z Abrahamom Jože CENTA, akademski slikar, ki je z vsem svojim delom intimno močno navezan na Ribnico. Ne le kot bližnji rojak (rojen 1934 v Dvorski vasi), pač pa tudi zato, ker je lep del mladosti preživel tu in z mnogimi Ribničani.

Skozi več kot dve desetletji se je Ribnici posvečal tudi likovno. Pred enaindvajsetimi leti je oplemenitil občinsko dvorano v Ribnici z dvema zgrafitoma, sledi je pustil v restavraciji Jelka, po mnogih domovih in uradih v Ribnici vise njegova olja. Pred šestimi leti je bil eden prvih pobudnikov za organizacijo srečanj likovnikov v Ribnici, ki smo ga poimenovali po Janku Troštu. Na vseh dosedanjih srečanjih ni sodeloval le kot organizator, pač pa kot aktiven umetnik z mnogimi drugimi, ki so se odzvali našemu vabilu.

Za svoje dolgoletno ume- niško delo, navezano na

Ribnico in ribniško pokra- jino in ljudi, je lansko leto prejel tudi najvišje občinsko kulturno priznanje — Urba- novo nagrado.

Prijatelji in znanci v Ri- bnici želimo Jožetu, da bi ga to srečanje ob prvi polovici prvega stoletja življenja pre- več ne pretreslo. Marsikomu se to zgodi. Želimo mu še veliko ustvarjalnih let, zdra- vja, osebne sreče in veliko- krat na svidenje v naši Ri- bnici.

Cestno-komunalna dejavnost

Dne 26. marca sta se na skupni seji sešli tudi samoupravni interesni skupnosti za ceste in komunalno dejavnost občine Ribnica. Obravnavana so bila naslednja vprašanja: prečiščeno besedilo sklepa o razvrstitvi cest in drugih prometnih površin v občini med lokalne ceste ter realizacijo rebalansa finančnega načrta obeh skupnosti za lansko leto. Sprejemali sta tudi finančni načrta obeh skupnosti za leto 1984 ter načrta strokovne službe.

Zaradi pomanjkanja prostora in časa v tej številki ne moremo poročati kaj več o pomembnih vprašanjih s področja obeh skupnosti. Gotovo je bilo spregovorjeno tudi o zimskem vzdrževanju cest, kar smo vsi letos krepko občutili. Zaradi tega bomo s te seje kaj več in zanimivega poročali v prihodnji številki časopisa.

Štafeta bo prenočila v Ribnici

Letoŝnjo štafeto mladosti bomo v večernih urah pričakali v Ribnici 9. maja in bo pri nas tudi prenočevala ter nadaljevala pot v zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne. Mladinci — mladinke, krajani pričakujemo od vas vsestransko sodelovanje pri pripravi in izvedbi sprejema in programov (kulturnih, športnih, ...), da bomo tako prihod in prenočevanje letoŝnje štafete mladosti pri nas kar najbolj svečano obeležili.

J. M.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE RIBNICA

RAZPISUJE

na podlagi Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. l. SRS št. 3/81), Druženega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva (Ur. l. SRS št. 15/81), 28. člena Statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti in 9. člena Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje družbenih stanovanj pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Ribnica (Skupšč. Dol. list št. 9/83).

NATEČAJ

za pridobitev stanovanjske pravice v stanova- njih, s katerimi razpolaga Samoupravna stanovanjska skupnost občine Ribnica.

Razpisni pogoji:

1. Upravičenci za pridobitev stanovanj so delovni ljudje, občani in družine z nižjimi dohodki, ki živijo v težkih materialnih razmerah in sicer:

- delovni ljudje, ki združujejo delo v TOZD in DS,
- občani in družine, ki nimajo pogojev, da bi rešili svoje stano- vanjsko vprašanje v TOZD in DS,
- občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega vprašanja,
- upokojenci, invalidi, borci NOV, interniranci, kmetje — borci NOV, starejši in za delo nesposobni občani,
- mlade družine, zlasti tiste z večjim številom otrok, ki živijo v težkem gmo-tnem položaju, če izpolnjujejo v Skupnosti social- nega varstva Slovenije dogovorjene pogoje in merila za pridobitev solidarnostnega stanovanja;

2. Vsi upravičenci za dodelitev družbenega stanovanja morajo izpol- njevati naslednje splošne pogoje:

- da upravičenec za stanovanje oz. kdo od članov njegove druž- ine ni imetnik stanovanjske pravice na primernem stanovanju ali lastnik primerne- ga vseljivega stanovanja,
- da upravičenec za stanovanje stalno biva na območju občine Ribnica,
- da upravičenec oziroma njegova družina doslej še niso imeli ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja;
- da upravičenec (ali za delo sposoben član ožje družine) ni neupravičeno nezaposlen,
- da upravičenec nima možnosti rešitve stanovanjskega problema pri starših ali otrocih.

3. Poseben pogoj, ki jih morajo izpolnjevati posamezne kategorije upravičencev do družbenih stanovanj, je mejni znesek skupnega čistega mesečnega dohodka na člana gospodinjstva, ki ne bi smel presegati pri:

- delovnih ljudeh, ki združujejo delo v TOZD, DS in pri zase- bnih obrtnikih 60%, če gre za samske delavce, oz. 40% če gre za družino in sicer od poprečnih čistih osebnih dohodkov delavcev v SRS v letu pred natečajem za solidarnostna stano- vanja,
- delovnih ljudeh iz vrst mladih družin (najmanj en otrok, starša do 30 let starosti in največ 5 let od sklenitve zakonske zveze) 50% mesečnega poprečnega čistega osebnega dohodka delavca v SRS v letu pred natečajem,
- pri občanih in družinah, ki nimajo pogojev, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v TOZD in DS ter upokojencih in invalidih, če ne gre za stanovanja, kupljena iz sredstev SPIZ, 60%, če gre za samske oziroma 40% če gre za družino od poprečnega čistega osebnega dohodka delavca v SRS v letu pred natečajem za družbena stanovanja.

4. Prošilec, ki želi pridobiti stanovanjsko pravico za družbeno stano- vanje, vloži utemeljeno prošnjo na posebnem obrazcu, opremljeno z ustreznimi dokazili in upoštevajoč svoj status upravičenosti po tem pravilniku na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Ribnica in sicer:

- a) zaposleni delavci prek organizacij združenega dela ali drugih organizacij, kjer so zaposleni,
- b) upokojeni občani in invalidi prek Društva upokojencev Ribni- ca, Sodražica, Loški potok,
- c) borci NOV prek občinskega odbora ZZB NOV Ribnica, kateri izda k vlogi potrdilo o udeležbi v NOV ali internaciji,
- d) delavci, zaposleni v družbenih dejavnostih, vložijo prek orga- nizacij združenega dela in delovnih skupnosti, kjer so zaposleni.

5. Prošnja se sestavi na posebnem obrazcu, ki se dobi na Samo- upravni stanovanjski skupnosti občine Ribnica, Seškova 50/1.

6. Prošnje za pridobitev stanovanjske pravice po tem natečaju zbira- mo do 5. 4. 1984. Vloge, prispele po tem datumu, ne bodo upoštevane.

Ribnica, 5. 3. 1984

Obsežna in pomembna točka dnevnega reda februarskega zasedanja skupščine občine je bilo tudi letno poročilo zavoda SRS za šolstvo o stanju na področju izobraževanja v naši občini v prejšnjem šolskem letu. Reči je treba, da je obsežno poročilo že v pripravah na skupščino spodbudilo živahne razprave in dalo nekatere konkretne predloge (predsedstvo OK SZDL, posamezne delegacije, IS, svet za vzgojo in izobraževanje pri OK SZDL, o čemer pišemo v posebnem članku), pa tudi na seji skupščine je bilo izrečenih več novih misli.

Zdi se nam prav, da predvsem zaključek poročila zavoda za šolstvo predstavimo širši javnosti. Vse nas čaka namreč še veliko naporov, če bomo hoteli vzgojno delo še bolj vključiti v širše okolje, mu dati ustrežnejše mesto v družbi in na tem občutljivem področju doseči že davno zastavljene cilje. V poročilu zavoda je namreč na koncu nanizanih več priporočil in predlogov šolam kot družbeno političnim organizacijam, družbeno politični skupnosti in interesnim skupnostim. Ta zadnji del priporočil je po svoje zanimiv in dobro je, da se z njimi seznanimo vsi. Škodilo ne bo, če bo kaj prispevalo k boljšemu razumevanju problemov vzgoje in izobraževanja in spreminjanju našega odnosa do tega področja, je pa samo dobrodošlo.

— Treba je zavestno in odgovorno uresničevati materialni položaj osnovnih šol, da se v zaostrenih gospodarskih razmerah ne bi poslabšale, predvsem kvaliteta in obseg zagotovljenega programa življenja in dela osnovne šole.

Stabilizacija ni krčenje programov in slabšanje pogojev dela, pač pa večja racionalizacija, višja stopnja sodelovanja in organiziranosti ter skrb za kvaliteto.

- Podružbljanje dela osnovnih šol vključuje skupno načrtovanje nekaterih nalog, zato je treba zagotoviti širšo družbeno aktivnost pri oblikovanju letnih delovnih načrtov osnovnih šol in večjo odgovornost subjektov, ki so neposredno vključeni v ta proces.
- Intenzivneje je treba urejati materialne in kadrovske osnove za uresničevanje politehnične naravnosti osnovne šole in k temu v večji meri pritegniti organizacije dela materialne proizvodnje.
- Intenzivneje je treba razvijati obseg dogovorjenega programa osnovne šole (fakultativni pouk, interesne dejavnosti) glede na možnosti.
- Prevoze učencev prilagoditi organizaciji dela na šolah, da bi tudi njim omogočili normalno vključevanje v interesne dejavnosti, dopolnilni, dodatni pouk, ki so sestavine zagotovljenega programa in fakultativni pouk.
- Učence bolj vključiti v delo in samoupravno življenje okolja.
- Ponovno preveriti ustreznost obstoječe šolske mreže v občini.
- Poskrbeti je treba za večjo povezanost med osnovnimi in srednjimi šolami ter obojih z OZD.
- Šolam dr. I. Prijatelj in dr. A. Debeljak je treba finančno omogočiti vsaj skupnega psihologa.

OB LETOŠNJEM OBČINSKEM PRAZNIKU

26. marec — praznik občine Ribnica — je posvečen boju partizanskih brigad v ribniški dolini in zmagi nad fašističnim bataljonom iz divizije "Macerata" 26. marca 1943 v Jelevnem žlebu, praznik, ki je posvečen trajnemu spominu na heroje in na žrtve, ki so padle v boju za osvoboditev naše domovine. To je istočasno praznik zmage nad fašizmom in nacizmom in nad vsemi mračnimi silami v drugi svetovni vojni, to je praznik prehojene poti, ki je hkrati tudi obračun našega dela pri graditvi socialistične družbe in naše občine.

Sočasno z občinskim praznikom bomo letos počastili tudi spomin na padle borce partizane, na tragedijo tretjega bataljona IX. SNOU brigade v Makošah v KS Dolenja vas, kjer je pred 40 leti 25. marca 1944 padlo zaradi izdajstva 15 borcev, veliko je bilo ranjenih in 65 ujetih.

Vsak boj zahteva tudi žrtve, za zmago se je potrebno boriti, ob zmagah so tudi porazi, v Makošah je bila tragedija. Zmaga in svoboda je bila izbojevana z velikimi žrtvami, ki nas zavezujejo, da čuvamo priborjeno svobodo in socialistično samoupravno družbo in da to obvezo prenašamo iz roda v rod.

Čas, v katerem živimo, zahteva od nas vse več ustvarjalnega dela in naporov. Ustvariti si moramo take pogoje dela, da bomo proizvedli in pridelali toliko, da ne bomo odvisni od nikogar.

Praznovanje praznika pomeni tudi obračun našega dela. V tem sestavku sicer ni mesta za številke, za indekse in primerja-

ve, ampak za splošno oceno uspešnosti ribniškega gospodarstva v letu 1983, katero so obravnavali tudi zbori občinske skupščine. V oceni so kazalci v globalu o uspešnosti ugodni in presegajo slovenska povprečja.

Doseženi so bili pozitivni premiki. Povečan delež akumulacije, zmanjšanje deleža za čiste osebne dohodke, za skupno porabo in za skupne družbene potrebe.

Naše gospodarstvo ni imelo izgub. Izvoz je pokrival več kot dvakrat uvoz. Če pa odštejemo najbolj uspešno delovno organizacijo, je slika popolnoma drugačna, je manj spodbudna in ni danega razloga, da ne bi bili zaskrbljeni v letošnjem letu.

Res je, da je bilo preteklo leto leto izvajanja ukrepov gospodarske stabilizacije. V minulemu letu se ne moremo pohvaliti z novimi investicijami, kar je sicer v duhu ekonomske stabilizacije. Več je bilo zgrajenega v krajevnih skupnostih na področju komunalne izgradnje ob množičnem sodelovanju občanov v akcijah z delom in dodatnimi samoprizpevki. V nekaterih KS so dosegli velike uspehe.

Množičnost v akcijah je prava pot, ki naj bi pripeljala iz sedanjega položaja v boljše pogoje gospodarjenja.

Kako naprej?

Čeprav si vsi želimo, da bi bilo boljše, se moramo že v začetku leta sprijazniti z resnico, da je pred nami leto, ki ne bo lahko, pogoji gospodarjenja bodo verjetno še težji, kot pričakujemo. Če upoštevamo, da je ključ izhoda iz sedanjega storiti in to vsi. V polni meri moramo izkoristiti pogoje, ki jih imamo. Nikoli prej nismo imeli boljših pogojev za delo v proizvodnji. Nikoli poprej nismo imeli v občini toliko zaposlenih, ki znajo delati in izdelovati z najmodernejšimi sredstvi proizvode za domači trg in za tuja tržišča. Naše gospodarstvo ni obremenjeno s tujimi dolgovi.

Jamstvo, da bomo izpolnili planirane naloge, je v naših lastnih mo-

čeh in sposobnostih, v našem hotenju. Nihče nam ne bo ničesar dal ali storil namesto nas. Doseči moramo, kar smo sprejeli v planskih dokumentih, povečati proizvodnjo v industriji, kmetijstvu in drobnem gospodarstvu, povečati reprodukcijsko in plačilno sposobnost v gospodarstvu, zmanjševati materialne stroške, zmanjševati nezaposlenost in ohraniti doseženo raven osebnega dohodka in družbenega standarda.

Vsak kjerkoli na svojem delovnem mestu mora prevzeti polno odgovornost za svoje delo, za izpolnitev svojih delovnih nalog.

V tem razmišljanju je naštetih veliko nalog, ob tem pa se mnogi sprašujejo, zakaj se še nadalje slabšajo življenjski pogoji, padajo realni osebni dohodki, kdaj se bo začelo obračati na bolje. Prav zato, da bi čimprej odpravili nakopičene slabosti iz preteklosti in tudi iz sedanjosti, so potrebne akcije nas vseh, saj smo komaj na začetku spreminjanja in odpravljanja slabosti in težkih pogojev gospodarjenja. Ta bitka bo dolga, trajala bo še nekaj let, prav zato moramo smelo v akcije, da bomo cilj — ekonomsko stabilizacijo, dosegli po hitrejši in manj boleči poti.

Stanko Rus
predsednik SO Ribnica

Ženske v JLA

Do 31. marca je še možnost, da se ženske prijavijo za služenje v JLA, služenje pa bodo nastopile v juliju in oktobru 1984 ter v prvem polletju 1985. Naj na kratko povzamemo pravice in obveznosti prostovoljk na vojaškem pouku v JLA:

— Za vojaški pouk se prostovoljno priklasi ženska, ki ni mlajša od 19 in ne starejša od 27 let; na vojaški pouk se ne kličeta nosečnica in ženska, ki ima otroka, mlajšega od 7 let.

— Vojaški pouk za ženske se organizira in izvaja, da si pridobijo vojaško znanje in veščine ter da se usposobijo za vojaške in oficirske dolžnosti v oboroženih silah;

— Vojaški pouk traja:

— za vojakinje in nižje oficirje 3 mesece

— za rezervne oficirje 6 mesecev (3 mesece v šoli za rezervne oficirje in 3 mesece na praktičnem delu v komandah in enotah JLA).

— Pred napotitvijo na vojaški pouk se na zdravniških pregledih ugotovi sposobnost žensk za vojaško službo in se jim odredi rod — služba, v kateri bodo opravljale vojaški rok.

Prostovoljka se lahko opredeli za rod ali službo, ki so napisani na Prijavi za prostovoljno vojaško usposabljanje v JLA. Pri tem so predpisani naslednji pogoji:

I. Splošna določila:

Ženski, ki se je prostovoljno priklasila k vojaškemu pouku v JLA, se določi rod ali služba na podlagi načrta za popolnitev enot, oboroženih sil, zdravstvene sposobnosti, šolske izobrazbe in poklica, ki ga opravlja, posebnih znanj, ki so interesantna za JLA; športnih aktivnosti, moralnopolitične ustreznosti, izražene želje za usposabljanje v določenem rodu ali službi oboroženih sil in na podlagi še nekaterih predpisov v zvezi s tem.

II. Posebni in dopolnilni pogoji:

Da bi zagotovili ustrezno razporeditev žensk v rodove in službe oziroma vojaške specialnosti, so posebni pogoji opredeljeni v naslednje skupine, ki dajejo odgovor, za katera dela in naloge se lahko prostovoljke usposabljujejo v JLA.

1. Rod — služba:

1.1. Pešadija — strelec, avtomatičar, puškomitraljezec, ostrostrelec;

1.2. Artiljerija — topograf, geodet, radiogrametrist, meteorolog;

Artilerijsko raketne enote — računsko — radarska, izvidniško radiofonska specialnost;

Aviacija: meteorološka, dispečerska, računsko radarska specialnost;

1.3. Prometna služba — voznik avtomobila, prometnik;

1.4. Inženirija — izvajalec maskiranja;

1.5. Atomsko — biološka kemična obramba, laborant, dekontaminator;

1.6. Sanitarna služba, bolničar, zobni asistent, higienik, pomožni medicinski laborant itd.;

1.7. Tehnična služba, precizni mehanik, radiomehanik.

V marcu še ena skupščina

V tem mesecu, dne 27. marca, nekaj dni po slavnostni seji ob občinskem prazniku, se bodo delegati vseh treh zborov skupščine občine Ribnica sestali na delovni seji, ki bo za skupščino občine pomenila tudi zaključek letošnjih volilnih opravil.

Vsi trije zbori bodo najprej na ločenih sejah izvolili predsednika in podpredsednika zbora, družbeno politični zbor pa bo volil še osem delegatov družbeno političnega zbora skupščine SR Slovenije (nadomestne volitve). O letošnjih volitvah funkcionarjev v vseh delegatskih skupščinah smo več pisali v prejšnji številki. Na skupni seji takoj po sejah zborov pa bodo delegati izvolili predsednika in podpredsednika skupščine občine, glasovali bodo o kandidatu za predsednika predsedstva in člana predsedstva SR Slovenije ter o članu predsedstva SFRJ iz Slovenije.

V nadaljevanju bodo obravnavali še naslednja pomembnejša vprašanja: osnutek Dogovora o vsklajevanju davčnega sistema, predlog zakona o določitvi obveznosti plačevanja prispevka iz dohodka TOZD za pokrievanje dela stroškov enostavne repro-

dukcije elektrogospodarstva in promogovništva, govorili bodo o prvih rezultatih o poslovanju ribniškega gospodarstva lani, o informaciji o investicijah v občini lansko leto. Poslušali bodo še poročilo o izvajanju programa dela kmetijske zemljiške skupnosti, poročilo o izvajanju programa usmerjanja sredstev samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu in porabili hrane v občini lansko leto, poročilo o lanskim kmetijskim proizvodnji. Sprejemali bodo predlog odloka o proračunu občine, predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov, predlog odloka o zagotavljanju sredstev za blagovne rezerve občine, predlog odloka o spremembi odloka o določitvi odstotka od povprečne gradbene cene, ki služi za določitev koristi za razlašeno stavbno zemljišče, predlog odloka o spremembi odloka o pokopališkem redu za pokopališča na območju občine ter obravnavali predlog sklepa o odobritvi uporabe sredstev solidarnosti.

V aprilski številki Rešeta bomo o tej delovni seji poročali podrobneje oziroma o tistih stvareh, ki dejansko zanimajo širši krog bralcev.

Podrobnejša pojasnila s tem v zvezi daje referent za naborne zadeve v oddelku za ljudsko obrambo.

Kandidatnje za šole za rezervne oficirje morajo izpolnjevati tudi pogoje, ki jih določajo ustrezni predpisi.

Ženski, ki je končala vojaški pouk, se določi vojni razpored v oboroženih silah v ustreznem rodu oziroma službi.

III. Pravice in obveznosti

1. Ženska, ki je dobila poziv za vojaški pouk, mora pravočasno obvestiti oddelek za ljudsko obrambo skupščine občine o ovirah, zaradi katerih ne more stopiti v vojaško enoto k pouku.

2. Med vojaških poukom ženske napredujejo v čine, ki so predpisani za vojake (razvodnik, desetar, nižji vodnik). Ženske, ki so poslane k vojaškemu pouku po programu šol za rezervne oficirje, napredujejo v čine, predpisane za gojence teh šol (desetar, nižji vodnik, vodnik).

3. Zdravstveno varstvo, enkratna denarna pomoč in druge pravice v zvezi s poškodbami organizma med vojaškim poukom so zagotovljene in se uresničujejo po določbah zakona.

4. Za opravljanje vojaške službe pripadajo ženski, dokler traja vojaški pouk, denarni prejemki in nadomestila za nakup nužnih predmetov osebne opreme in za osebno higieno.

5. Predpis določa tudi o odpustu iz vojaške enote.

6. Po 46. členu zakona o vojaški obveznosti (Uradni list SFRJ, št. 36/80 in 40/81) ženska med prostovoljnim vojaškim poukom izvršuje vse pravice in dolžnosti vojaka.

Pravice in obveznosti vojakov, ki so na odslužitvi vojaškega roka, kamor so bile poslane iz delovnega razmerja, so urejene v prvem, drugem in tretjem odstavku 191. člena zakona o združenem delu (Uradni list SFRJ, št. 53/76).

Te določbe predpisujejo, da se delavci, ki odidejo na odslužitev oziroma doslužitev vojaškega roka in zaradi tega prekinejo delo v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti, lahko v 30 dneh po odslužitvi oziroma doslužitvi vrnejo na delo v isto temeljno organizacijo.

Med to odsotnostjo z dela mirujejo njihove pravice in obveznosti, ki se pridobivajo pri delu in iz dela v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti, izzevši tiste pravice in obveznosti, za katere zakon določa drugače.

Iz vseh navedenih določb izhaja: da ima delavka, ki zaradi odhoda na prostovoljni vojaški pouk prekine delo v temeljni organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti, pod pogoji, ki jih predpisuje zakon o združenem delu, pravico, da se po odpustitvi z vojaškega pouka vrne v isto temeljno organizacijo združenega dela oziroma delovno skupnost in da med bivanjem pri tem pouku mirujejo njene pravice in obveznosti, ki se pridobijo pri delu in iz dela, razen tistih pravic in obveznosti, za katere je z zakonom drugače določeno.

Z drugimi besedami, po veljavnih predpisih je pravni položaj delavke med prostovoljkami vojaškega pouka popolnoma enak pravnemu položaju delavca, ki je na odslužitvi oziroma doslužitvi vojaškega roka.

Vsa dodatna pojasnila dajeta načelnik in referent za naborne zadeve v oddelku za ljudsko obrambo SO Ribnica.

Pred letom dni smo poročali o začetku gradnje nove trgovine in pošte v Dolenji vasi. Do jeseni je bila stavba zgrajena, sredi decembra pa je bila trgovina že odprta. Dolenja vas s Prigorico in Blatami ter Lipovcem je imela doslej le eno trgovino. Nov lokal bo vsekakor izboljšal ter olajšal preskrbo prebivalstva, saj je zgrajen prav na območju, kamor se Dolenja vas širi. V tem letu bo verjetno urejena tudi avtomatska telefonska centrala, ki bo zaenkrat omogočila 200 telefonskih priključkov, kasneje 400 in v končni fazi celo 800. Doslej je na območju KS Dolenja vas (nekaj nad 1700 prebivalcev) le blizu 60 telefonov.

PRIJAVA

za prostovoljno vojaško usposabljanje v JLA

1. Ime
(priimek, ime očeta ali matere in ime)
2. Rojena:
(dan, mesec, leto, kraj, občina, soc. rep., soc. avtonom. pokr.)
3. Stanuje:
(ulica in hišna številka, kraj, občina, soc. rep., soc. avt. pokr.)
4. Narodnost
5. Poklic
6. Stan
(poročena, samska, število otrok in njihova starost)
7. Zaposlena:
(DA — NE, ime OZD in njen naslov)
8. Dokončane šole:
9. Znanje, pomembno za oborožene sile
10. Zdravstveno stanje
11. Članstvo v družbenopolitičnih organizacijah
.....
(članica ZSMS, ZKJ, SZDL)

12. Želim se usposablјati za dolžnost

- a) vojaka ali nižjega oficirja
b) rezervnega oficirja

13. Želim se usposablјati za rod — službo:

1. PEŠADIJO
2. ARTILERIJO
3. ARTILERIJSKO-RAKETNE
ENOTE PROTIZRAČNE OBR.
4. LETALSTVO

5. MORNARICO

6. INŽINERIJO

7. ZVEZE

8. RADIOLOŠKO-BIOLOŠKO-KEM. OBRAMBO

9. TEHNIČNO SLUŽBO KOPENSKE VOJSKE

10. SANITETSKO SLUŽBO

11. TEHNIČNO SLUŽBO VOJNEGA LETALSTVA
IN PROTIZRAČNE OBRAMBE

12. INTENDANTSKO SLUŽBO

13. PROMETNO SLUŽBO

14. Vozniško dovoljenje imam za kategorijo

15. Na vojaško usposabljanje želim biti poklicana: januarja, aprila, julija ali oktobra letos ali prihodnje leto.

OPOMBA: Odgovor pod zaporedno številko 12. in 15. obkrožite ali podčrtajte, pri odgovoru pod številko 13. pa zaokrožite tri številke pred rodod oziroma službo, za katero se želite usposablјati.

Datum:

PODPIS

.....
(ime in priimek)

PROMETNA VARNOST

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu razrešuje različna vprašanja. V zadnjem obdobju sicer ni obravnaval poročil Postaje milice in sodnika za prekrške o statističnih podatkih prometnih nezgod, pa tudi ne stanja v KS o delovanju Komiteja za gospodarstvo, gradbeništvo, kjer so tudi zajete značilnosti odvijanja prometa. Vsak na svojem področju bi moral obdelati problematiko, kot narekujejo Zakon o cestah, Zakon o varnosti cestnega prometa, varstvo okolja, zdravstva, šolstva in drugih, ker gre povsod za pravilno obnašanje in delo za varnost ljudi.

Analiza prometnih nesreč v letu 1982 po poročilih Postaje milice in sodnika za prekrške je bila obravnavana na sejah skupščine, kjer so bili tudi prikazani statistični podatki z vseh zornih kotov. To bi moral obravnavati tudi svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu kakor tudi ustrezne komisije ter predlagati zaključke za večjo varnost cestnega prometa.

Problemska konferenca, ki je bila še v letu 1979, je nakazala, kakšno naj bo naše ravnanje.

Prometne nesreče povzročajo velike izgube v našem gospodarstvu. Še posebej bi morali misliti o tem sedaj, ko v stabilizacijskih časih gledamo vsak dinar. Veliko denarja porabimo za zdravljenje poškodovanih ali nabavo novega materiala.

Ob obiskih predsednika in tajnika sveta v delovnih organizacijah je bilo ugotovljeno:

1. Delovne organizacije še nimajo v svojih samoupravnih aktih določenih nosilcev aktivnosti za vzgojo in preventivo v cestnem prometu, kolikor pa te imajo, niso organi samoupravljanja obravnavali problematike zaščite tega področja. V prvi vrsti bi to bilo:
 - a) prihod in odhod delavcev na delo
 - b) ureditev parkirnih prostorov in parkirišč
 - c) odgovoren član kolektiva za delo področja prometne varnosti (varnostni tehnik)
2. KS bi morale prav tako dopolniti svoje akte in imenovati komisije za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, saj bi probleme kraja in urejenost prometa morala obravnavati za celoto KS, posebno pa bi moralo biti to obravnavano v načrtih pripravljenosti. Zimski čas je tudi najbolj primeren za izvedbo predavanj, ki so potrebna, da se vozniki poučijo — opozorijo o varni vožnji, posebno še uporabniki traktorjev in delovnih strojev, kjer se zgodi največ nesreč.

Na našem območju prihaja do izraza zelo pomanjkljiva vzgojenost človeka v prometu tudi drugih prometnih udeležencev. To dejstvo vidimo na skrhanih odnosih med pešci in drugimi udeleženci v prometu. Posebno naj omenim mlade motoriste, ki ne upoštevajo predpisanih omejitev hitrosti vožnje skozi naselja. Njihova divja vožnja ogroža promet in ljudi. Ne zaradi kaznovanja takih, pač pa za preprečevanje nesreč bi morali tu nastopati prometni miličniki. Nadalje naj omenim, da so v Ribnici vrisane pasovnice prehodov za pešce, katerih nihče ne upošteva. Bližnjica čez cesto jim je več kot nesreča ali disciplina in v veliko primerih tudi smrt.

Komisija za obeležbo krajev s prometnimi znaki in ureditvijo cest je bila zelo aktivna, pa tudi izdan Odlok o postavitvi znakov je bil realiziran. Tako je urejenost na tem področju bila po odloku in izvršenih nalogah najlepša.

Žal pa te napore kvarijo zlikovci, ki znake podirajo in uničujejo. Samozaščitna oblika dela je tu odpovedala, ker tu se ne pojavlja politična nestrpnost, kaže se anarhija časa. Tega ne počnejo starejši občani, pač pa večinoma neorganizirana mladina, neodgovorna in nepoučena o tem, da lahko na ta način povzroči tudi prometno nesrečo.

Ko sem razmišljal o sestavi sveta za vzgojo in preventivo, sem ugotovil, da so predstavniki šol zastopani v svetu, ker nosijo tudi veliko odgovornost pri vzgoji mladih. V sestavu sveta pa ni predstavnika Zveze mladine, ki bi med mladimi tudi na tem področju deloval, zato je potrebno, da v svete oz. komisije v KS ali delovnih organizacijah vključimo delegate ZSMS.

Komisija za vzgojo mladih v šolah je bila zelo aktivna in je izvedla vse predvidene naloge. Tako je bilo delovanje pionirske prometne službe na čelu z mentorji aktivno ter so vsi opravičili svoje poslanstvo. Posebno pohvalo je izreči tudi predsedniku komisije tov. Petku Antonu ter članom komisije tov. Ogrinc Matiji in drugim.

V šolstvu je bil pripravljen pregled prometne vzgojne dejavnosti in pogojev za njeno uresničevanje v OS ter VVZ. Nujna pa je še stalna pobuda za izvajanje prometne vzgoje s strani sveta in komisij, ker je vprašljiva samoiniciativa posameznih zavodov. Ti rabijo pomoč v mentorstvu s strani PM, AMD ter drugih nosilcev in inštitucij, ki delajo na področju prometne dejavnosti.

Delovanje sveta za preventivo in varnost je bilo povezano tudi z aktivnostjo AMD. Sem sodi tudi vzgoja starejših občanov, ki se pripravljajo na polaganje izpitov za voznike motornih vozil. Društvo je priredilo tudi več drugih predavanj, ki pa na žalost niso bila dobro obiskana. Prav tako je bila dana pobuda v kmetijskih zadrugah za predavanja in pouk uporabe traktorjev in delovnih priključkov. Tu je bilo zanimanje nekoliko boljše.

- kdaj bo dokončana oz. zgrajena ribniška obvoznica
- kdaj bo zaprt promet Struške ulice preko obrata "Inles"
- kdaj bodo urejena avtobusna postajališča,
- kdaj bo urejena vzdrževalna služba cest, posebno pozimi itd.

V prvih devetih mesecih lanskega leta smo s področja prometne varnosti v naši občini zabeležili naslednje podatke:

		Materialna škoda*	
— prometne nezgode		2.721.750,00 din	
poslano TJT	35		
sodniku za prekrške	2	— podanih	
smatrano kot dogodek	22	predlogov CPP	274
SKUPAJ:	59	— vinjenih voznikov	60
— smrtne	3	— odvzem	
— s hudo poškodbo	11	voznških dovoljenj	34
— z lažjo poškodbo	33	— mandatno	
— z materialno škodo	12	kaznovanih oseb	294
— Vzroki prometnih nezgod		— vsota izterjanih denarnih kazni	
— neprimerna hitrost	22	80.600,00 din	
— vinjenost	14		
— izsiljevanje prednosti	7		
— vožnja po levi	3		
— nepravilno zavijanje	2		
— zadrževanje			
na vozišču	2		
— vožnja po sredini	2		
— nepravilno prehitevanje	2		
— okvara na			
motornem vozilu	1		
— previsoko naložen tovor	1		
— nepravilno prečkanje	1		
— hoja po vozišču	1		
— utrujenost voznika	1		

Dne 18. februarja 1984 se je članstvo TVD Partizan Sodražica zbralo na letni programsko volilni konferenci v Izverju. Konferenca je bila zelo dobro obiskana. Razprava, ki je sledila bogatim in dobro pripravljenim poročilom članov predsedstva in vodij sekcij, se je pohvalno izrazila o poročilih ter o celotnem lanskem delu društva. Kljub uspehom pa programske usmeritve iz lanskega leta niso bile v celoti izpolnjene. To pomeni, da bo treba vnaprej organiziranost društva prilagoditi potrebam in možnostim z nekoliko omejenim stabilizacijsko naravnanim programom.

Za novega predsednika društva je bil izvoljen Rigler Stane iz Sodražice, podpredsedniški mesti društva pa sta prevzela tovariša Vesel Srečko in Košmrlj Jože iz Sodražice. Tajnik bo Češarek France. Enajstčlanski izvršni odbor bo poslej vodil društvo in posamezne sekcije.

Glede na izpad aktivnosti nekaterih sekcij in dejavnosti v lanskem letu — šahovska sekcija in strelska sekcija, se te dejavnosti priključijo sekciji splošne vadbe. V sekcijo splošne vadbe se vključijo tudi balinanje, pohodi in drugo. Tako bodo v letu 1984 delovale v društvu naslednje sekcije:

- Rokometna sekcija;
- Nogometna sekcija;
- Namiznoteniška sekcija;
- Sekcija za atletiko in splošno vadbo;
- Sekcija zimskih športov.

V rokometni sekciji delujeta članska in pionirska ekipa. Članska ekipa bo delovala v sezoni 1983/84 v II. SRL, medtem ko bo delovala pionirska ekipa v tekmovalnem sistemu mladinske lige. Članska ekipa bo na koncu sezone oz. še pred začetkom nove organizirala turnir za Memorial Staneta Fajdige v sodelovanju ekip sosednjih društev.

Nogometno sekcijo predstavlja članska ekipa, ki bo v letu 1984 sodelovala v tekmovalnem sistemu občinske lige, katere osnovni cilj je rekreacija. Ekipa se bo udeležila zimskega prvenstva v Ribnici. Za priprave bo sekcija organizirala tudi turnir v Sodražici ob sodelovanju sosednjih društev, sama pa se bo tudi udeleževala podobnih tekmovalj.

V namiznoteniški sekciji bo tudi v letu 1984 dan osnovni poudarek treningom pionirske ekipe. Rekreacijski način vadbe bo na razpolago tudi ostalim ekipam. Ekipa pionirk bo tekmovala po koledarju Namiznoteniške zveze Slovenije ter regijske zveze za namizni tenis Ljubljana. Ekipa pionirk se bo tudi v letu 1984 udeleževala pozivnih turnirjev

Namiznoteniške zveze Slovenije in regijske zveze za namizni tenis Ljubljana in sicer za pionirke in mladinke. Sekcija bo organizirala več društvenih in meddruštvenih turnirjev ter se udeleževala podobnih turnirjev drugod. Kot posebna naloga je naloženo sekciji, da se zavzame za organizacijo in izvedbo regijskega tekmovanja v Sodražici.

Atletika in splošna vadba s šahom in strelstvom bo skrbela predvsem za rekreacijo za vse starostne skupine obeh spolov.

Zimski športi bodo organizirani v obliki alpskih disciplin — skoki in teki. V alpskih disciplinah predvideva sekcija organizacijo več društvenih tekmovalj in tekmovalj odprtega tipa. Sekcija bo predlagala izvedbo tekmovalj v občinskem merilu za vse skupine in starosti. V zimski sezoni bo v okviru sekcije organiziran tečaj za smučarje začetnike.

Teki na smučeh bodo izvedeni v več društvenih in odprtih tekmovaljih. Podan bo tudi predlog za izvedbo tekmovalja v občinskem merilu, ki naj bo v Sodražici. V drugi polovici meseca marca bo odprto smučarsko prvenstvo v tekih za Memorial narodne herojine Majde Šilc, letos že drugič, ki bo v Travnici gori.

Skoki bodo izvedeni na obeh smučarskih skakalnicah za pokal KS Sodražica. Posamezniki bodo sodelovali tudi na tekmovaljih pri sosednjih društvih in izven.

Društvo bo poleg tekmovalnih sistemov in rekreacijske vadbe sodelovalo pri množičnih akcijah v KS, občini in republiki kot so: pohod v Jelenov žleb, pohod okrog okupirane Ljubljane, pohod na Travno goro itd. Kot športno-rekreativna in telesno vzgojna organizacija se bo društvo vključevalo v krajevno samoupravo za skupno reševanje problematike telesne vzgoje, izgradnje športnih objektov, povečanje svojega članstva ter organizacijskih udržitvev.

Na investicijskem področju je društvo za leto 1984 predvidelo:

- obnovo obeh skakalnic,
- dograditev sistema vlečnic ter
- ureditev zemljiškoknjižnih zadev in odkup zemljišča za skakalnico ter dogovor za uporabo zemljišča za zimske športe.

Več skrbi bo treba nameniti strokovnim kadrom, trenerjem in vadnikom, predvsem za prednostne panoge športa, za rekreacijske oblike delovanja pa organizacijske vodje.

Petrič Ivan

Rokometaši Inlesa pričenjajo s tekmovaljem

V jesenskem delu tekmovalja so se rokometarji Inlesa uvrstili na 7. mesto v II. zvezni rokometni ligi ter zbrali 10 točk, kar jim daje solidno osnovo za obstanek v ligi.

Spomladanski del tekmovalja se začne 11. t.m. in A ekipa Inlesa gostuje v Metkoviću pri RK Mehaniki.

Zaradi težke finančne situacije smo se v upravi odločili za dvodnevne vikend priprave v Krškem.

V času priprav je bilo odigrano več tekem za trening.

Velik hendikep za prvo ekipo predstavlja odhod Petra Karpova k vojakom.

Nastalo vrzel v ekipi se bo zapolnilo s ponovnim

igranjem trenerja A. ekipe Zdenka Mikulina, ki se kljub letom lahko uspešno bori za igranje v prvi postavi

Zadnji del februarja je za športno publiko bil velik dan, ko je v Ribnici bila mednarodna rokometna tekma med reprezentanco Japonske ter ekipo RK Inlesa. Nabito polna dvorana je ob lepi in fer igri dala poseben čar mednarodnemu srečanju, ki se je končalo z zmago Japoncev s 24 : 23.

Na zaključnem sprejemu je vodja japonske reprezentance Watanabe večkrat poudaril, da tako prijetne publike že dolgo ni doživel ter poudaril, da je za japonske razmere nekaj neverjetnega, da ima mesto s cca 5000 pre-

bivalci tako solidno rokometno ekipo.

Mladinska ekipa Inlesa je v januarju zastopala Slovenijo na državnem prvenstvu v Bjelovaru in se po režiji tekmovalne komisije uvrstila na sedmo mesto v državi. Dogodilo se je to, da je komisija podvomila v izpravnost rojstnega lista za Tanko Janija in kljub predložitvi originala dve dobljeni tekmi registrirala v korist naših nasprotnikov. To je pravi škandal za športno panogo, v kateri so naši športniki dosegli najboljše rezultate.

Kadetska ekipa Inlesa je nastopala na slovenskem prvenstvu kadetov ter se uvrstila na četrto mesto v Sloveniji. Vse to kaže, da se tudi

v Inlesovem podmladku dobro dela in da se nam za usodo kluba ni treba bati. Razvejanost dejavnosti v klubu, predvsem pa nastopanje A ekipe v II. zvezni ligi, zahteva angažiranje precejšnjih sredstev v letošnjem letu.

Finančni načrt kluba še ni sprejet, ker še ni znan finančni prispevek Inlesa kot pokrovitelja ter dotacija Telesnokulturne skupnosti, toda po predvidevanjih bo zmanjkalo sredstev za izvedbo celotnega tekmovalja.

Potrebna bo pomoč vsega združenega dela v občini, ker bi sicer dolgoletna tradicija in uspehi rokometarja lahko propadli zaradi pomanjkanja sredstev. Viktor Pogorelec

Arnaldo — novi častni občan

Na razširjeni slavnostni seji vseh zborov skupščine občine Ribnica ter ob prisotnosti predstavnikov družbeno političnih organizacij, sosednjih občin, medobčinskih organov, domočinah partizanskih enot in drugih vsako leto skupščina na predlog posebne žirije podeljuje občinska priznanja in nagrade. Namenjena so posameznikom, organizacijam in društvom za posebne dosežke pri razvoju družbenopolitične skupnosti.

V statutu občine so posebej opredeljena priznanja in nagrade ter namen, zaradi katerega se podeljujejo. Najvišje priznanje je DOMICIL, ki se podeljuje borbenim enotam iz narodnoosvobodilnega boja. ČASTNI OBČAN postane lahko vsakdo, ki s svojim delom posebej prispeva k razvoju naše občine ter za utrjevanje bratstva, enakosti in mednarodnega ugleda naše dežele. PLAKETA 26. marca se namenja posameznikom, skupinam oziroma organizacijam in društvom za zasluge v revoluciji in povojni izgradnji, za utrjevanje bratstva, ohranjanje revolucionarnih tradicij, krepitev in razvoj koncepcije SLO. PRIZNANJE OBČINE dobijo posamezniki, društva in organizacije za posebne dosežke na gospodarskem, družbeno političnem, samoupravnem ali drugih področjih. URBANOVO NAGRADO pa za izjemne dosežke na kulturnem, telesnokulturnem, organizacijskem ali drugih družbenih področjih.

Kakor vedno doslej je žirija v februarju razpisala zbiranje predlogov za priznanja. Razpis je bil med drugim

objavljen tudi v Rešetu. V razpisnem roku je žirija prejela precej predlogov za posamezna priznanja. V skladu s pravilnikom o podeljevanju občinskih nagrad in priznanj je na seji den 19. marca sklenila, da se letos podeli naslednje število priznanj in nagrad: en častni občan, tri Plakete 26. marca, devet Priznanj občine in dve Urbanovi nagradi.

Nagrade se podelijo na slavnostni seji skupščine občine v soboto, dne 24. marca v Dolenji vasi, prejmejo jih pa naslednji:

ČASTNI OBČAN občine Ribnica postane **ARNALDO GIACHINI** iz pobratene italijanske občine Arcevia. Tovariš Arnaldo, dolgoletni arčevijski župan in prijatelj Jugoslavije in še posebej Ribnice, je znan širokemu krogu naših občanov. Njegova osebna zasluga je, da so pred skoro dvajsetimi leti pričele tkati prijateljske vezi med obema občinama in narodom. V času, ko je bila listina o pobratenuu podpisana (leta 1972) je bil v Arcevi župan. Dotlej, še bolj pa odtlej si nenehno prizadeva, da bi se prijateljstvo in vsestransko sodelovanje med obema občinama še utrdilo in poglobilo. Proglasitev za častnega občana naše občine je tovarišu Arnoldu naše skupno priznanje za nesebično prizadevno delo pri utrjevanju prijateljstva med našima narodom.

PLAKETO 26. MARCA prejmejo:

1.) France MIHELIC, polkovnik JLA iz Sodražice. Vrsto let je prizadevno sodeloval z našo občino, se zavzemal za njen vsestranski razvoj, predvsem na komunalnem področju. Velike zasluge je imel pri gradnji doma JLA, pri pripravi in izvedbi armijskega športnega prvenstva leta 1978, pri gradnji ceste Sodražica — Nova vas, v zadnjem času pri gradnji ceste v Loški potok, pri komunalnem urejanju krajevnih skupnosti Velike Poljane in Slemen in na drugih področjih. Kot pripadnik JLA in še posebej kot domačin je vedno našel čas in priložnost za sodelovanje in strokovne nasvete, kjer je bilo potrebno.

2.) France ZAJC, Ribnica, zaposlen na Riku. Še kot mlad skojevce med vojno je stopil na pot boja za napredek domovine in tak je ostal vse do danes.

V svojem bogatem življenju, v katerem je vedno postavljal družbo in njene koristi pred osebne interese, se je uveljavljal na številnih področjih ustvarjanja, na samoupravnem, organizacijskem, strokovnem, kulturnem, družbeno političnem. Ustvarjalno je deloval v občinskih, okrajnih oz. regijskih in republiških organih mladine, sindikata, zveze komunistov, zveze borcev, bil je vrsto let predsednik občinskega sveta zveze sindikatov, zdaj je predsednik krajevne organizacije ZB Ribnica, deloval je in še deluje v kulturnih društvih v Kočevju in v Ribnici, dvajset let vodi izobraževalni center v delovni organizaciji Riko Ribnica.

3.) **PODRUŽNIČNA ŠOLA DOLENJA VAS** prejme visoko občinsko priznanje zaradi izjemnega prispevka razvoju kraja v vrsti zadnjih let. Šola z

učenci do 10. leta starosti je eno najpomembnejših središč kulturnega delovanja v krajevni skupnosti Dolenja vas. Vsa leta doslej odigra v šoli v kraju izredno pomembno vlogo ne le na vzgojno izobraževalnem področju, pač pa na vseh drugih področjih in še posebej pri ohranjanju in razvijanju tradicij NOB ter prenašanju le-teh na najmlajše rodove. Pionirski odred na šoli nosi ime Jelenov žleb, njegovi člani pa leto za letom ohranjajo najpristronejše stike z borci v kraju, pogosto jih na razgovore povabijo tudi od drugod, zapisujejo njihove spomine in se iz tega učijo o časih v preteklosti, iz katerih je zrasel naš sedanjí čas. Mladi z veliko ljubeznijo skrbijo za grobišča, spomenike in obeležja v krajevni skupnosti, posebej že za obeležje tragedije v Makoši.

PRIZNANJE OBČINE RIBNICA

prejme letos pet posameznikov in štiri organizacije oziroma skupine in sicer:

1.) Majda PETRIČ iz Sodražice 87, kmetica, ki se je že takoj po vojni vključila v zadrúništvo, zadnjih dvajset let pa aktivno sodeluje s KZ Ribnica. Kot zadrúznica, proizvajalka, mati in gospodinja se nikdar ne izmika družbenopolitičnemu in samoupravnemu delu. Aktivno deluje v aktivni ženi zadrúznice. Na področju kmetijske proizvodnje je ena najboljših, saj letno odda preko 4.000 kg mladih pitanih govedi.

2.) **VAŠKI ODBOR GRČARICE** v KS Dolenja vas za izredno uspešno delo v zadnjih desetih letih. V tem času so krajani Grčarice, složno združeni okrog svojega vaškega odbora, uredili vse najpomembnejše zadeve v svojem kraju: zgradili so v vodovod, uredili v glavnem javno razsvetljavo, asfaltirali vaške ceste in ulice in postorili še marsikaj drugega. VO Grčarice je lahko mnogim drugim vaškim odborom za zgled, kako je treba načrtovati delo ter mobilizirati vse svoje sile za uresničitev načrtovanega.

3.) Jože PUŽELJ, upokojenec iz Ribnice, prejme Priznanje občine za dolgoletno nesebično delo na gospodarskem in družbeno političnem področju.

4.) **GODBA NA PIHALA** Ribnica, ki v sedanjem sestavu izhaja iz več desetletij dolge tradicije v Ribnici. Danes, ko je godba postavljena na nove osnove, predstavlja v kraju enega pomembnih kulturnih dejavnikov in možnosti za vključevanje mladih v organizirano kulturno delo.

5.) Alojz KNAVS, Loški potok, zaposlen na Riko Loški potok, prejme priznanje za dolgoletno delo v samoupravnih organih, predvsem pa za zavzeto strokovno delo na področju varjenja. Večkrat je bil med ribniškimi kovinarji najboljši varilec, vidna mesta pa je zasedal tudi na republiških tekmovanjih kovinarjev.

6.) **OSNOVNA ŠOLA DR. ANTONA DEBELJAKA** Loški potok za posebne dosežke na vzgojno izobraževalnem področju v zadnjih letih. V celotnem družbenem in političnem

življenju kraja odigra v pomembno povezovalno vlogo in se vključuje v vse družbene aktivnosti.

7.) Ludvik BENČINA, Loški potok, že vrsto let uspešno deluje v krajevni samoupravi v KS Loški potok, posebej še kot predsednik vaškega odbora Travnik. Deluje tudi v ruhih organizacijah, velike uspehe pa je dosegel pri oživljanju skupnega in prostovoljnega dela krajanov.

8.) **INLES TOZD DOLENJA VAS** je ena najuspešnejših temeljnih organizacij združenega dela delovne organizacije Inles Ribnica. Lansko poslovno leto je tozd med vsemi Inlesovimi tozdi zaključil z najboljšimi rezultati, letos pa kolektiv praznuje 30-letnico začetka delovanja, 25-letnico osnivanja samostojnega mizarskega podjetja Hrast in 5-letnico oblikovanja TOZD. Ustvarjalno se kolektiv tozda vključuje tudi v razvoj krajevnih skupnosti Dolenja vas.

9.) Alojzija ZAKRAJŠEK, krajevna skupnost Velike Poljane, že vrsto let vneto sodeluje pri razvoju in krepi tví krajevnih skupnosti. Vedno je aktivno pomagala pri vseh akcijah KS, pri izgradnji vodovoda, elektrifikaciji, gradnji TV pretvornika. Posebno opazno je njeno požrtvovalno delo zadnja leta, ko vodi krajevno skupnost kot predsednica zbora občanov, in prav v tem času je dosegla KS, ki je najmanjša v občini, največji napredek pri urejanju komunalnih problemov v posameznih krajih.

URBANOVA NAGRADA

1.) **NONET „VITRA“ RIBNICA** ob desetletnici uspešnega delovanja. Med občinskimi vokalnimi skupinami je nonet Vitra segel prav v vrh slovenske pevske kulture. V desetih letih je nonet nastopil že več kot sto krat, vidno pa je uspel tudi na radiu in TV, s posameznimi nastopi pa tudi pri zamejskih Slovencih. V svojem programu ima poleg svetovnih glasbenih stvaritev tudi veliko domačih avtorjev in še posebej pesmi iz Ribniške doline. Pod vodstvom prof. Kogovskove je Vitra dosegla zavidljivo umetniško raven.

2.) Tone PETEK, Ribnica, upokojeni učitelj in 25 let pomočnik ravnatelja na osnovni šoli Ribnica. V tem času je šola prišla s tro na enozemski pouk s sodobnimi metodami in oblikami dela. V svojem bogatem življenju je ustvarjalno deloval tudi na kulturnem področju. Posebej opazno, čeprav pogosto pozabljeno je njegovo dolgoletno delo na dramskem in pevskem področju in sicer ne samo v šoli. Več let je vodil kulturno delo, dramsko, pevsko in tamburaško v Dolenji vasi. Deset let je vodil pevski zbor v Ribnici. Povsod, kjer se je kaj kulturno pomembnega dogajalo v Ribnici, je bil poleg. Po naravi skromen, vendar delaven in skrben je bil štiri desetletja med trdnimi in zanesljivimi stebri ribniške kulturne amaterske dejavnosti. Prav tako je bil tudi v šoli trdna opora vsem mentorjem, ki so z mladimi delovali na kulturnem področju.

Iskreno čestitamo vsem letošnjim dobitnikom nagrad in priznanj občine Ribnica.

F. GRIVEC

Za Rešeto piše Urban

JEST NAJS'M URŽAH

Ne muorem s' kaj, de njab' biu jez'n in fržmaga se m', pa muoram tud' ju zepisat. Večkrat s'm žje brau, gljedou al pa poslušau u „srjedstv'h jaun'ga komunicjerajna“, kukr zdej praujo caji'ngam, radij' in televizij', de s'm kukr us' tadrug' Jugoslovan' doužan tauž'nt al' pa še več tolarju in de s'm ta doug nehjerou lajta in lajta, ne de b' pomishu, de ga buo ankrat trajba vrn't. Pa najs'm doužan tulku samu jest, ampak tud' muja žjana, k' n'kjer ne dajla, pa muj oča, k' je kmet in mat', k' tud' n'č najma pa še muja hči, k' še u šule huod' in sin, k' je rejs zeposlen pa še njeguova punčka, k' še naj lajtu stara. Tu m' pa ne grje u glavo, koku je tu moguče. Mjan' ne grje u glavo. Nikdar najs'm jemau kreditu, še z' dinarje kumaj, če drgač naj šlu, tolarju s' pa rajs najs'm nikdar sposuojou, saj še ne vajm kakšn' so. Majnde so zeljane barve, zeljan' pa so majnde bli tud' tist', k' so j'h tulkrat sposo-

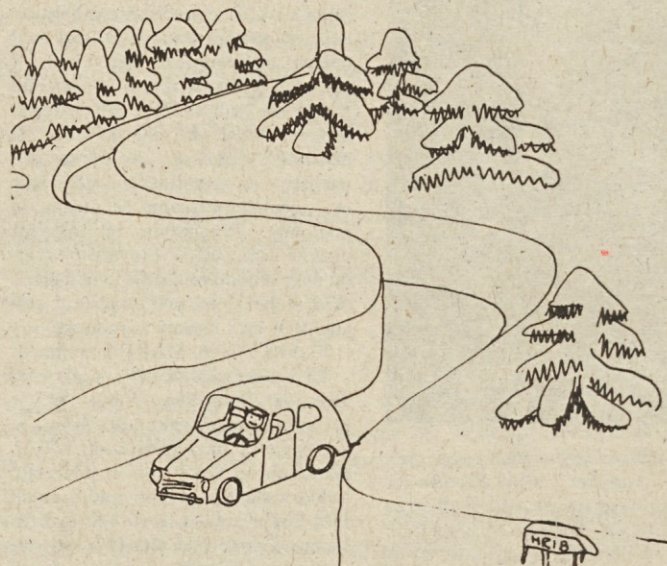
dil' zunaj. Jest najs m nikdar nobenmu rjeku, naj se zame zepufa ze tazeljene tolarje, če pa se žje glih muora, naj se ze tulku, kulkr lohku vrne. P'r nas ne kmjei'h zmjeraj praumo, de se po rit' hlače mjerjo, po tošln' se pa kupuje. Zdej se pa grjemo najkaj okul t'ga, kdu je kriju pa nobed'n njače b't kriju in kar praujo, de smo usi k'rv'i. Jest žje ne, de ne buo kdu mislil, de se čui'm kaj uržah, jest žje ne, tu povajm nepraj, de me ne buo pol kdu kaj f'ksjerou in tu odmjane tiste tauž'nte tolarju. Ne rjačem, če b' pa rajs us' kar nas je in še tanarpraj tist' taglavn', k' so kaj uržah, malu pasuve stis'ln, b' ga pa še jest. Tistu pa, de smo usi uržah je pa toku ku Micka, k' je imajla dost' fantu, pol je pa rodila, pa naj vajdla s kum. Rajs je blu uržah dost' fantu, Micka je pa le gor plačala. Zdaj spjet iščejo ane pufe, ampak jest njač'm o t'm n'č vajd't. No, saj me tud' uprašou naj n'hče in tud povajdou n'č o t'm, uržah buom pa spjet, če ne buo šlu prou. Po muj'm je pa uržah le tist', k' me je tulku lajt vodu in učiu, kaj in koku naj dajlam, zdaj ku je neruobe, se je pa skru ze mujim hrbtam pa name kaže, č's ta je uržah. Ampak jest rajs najs'm uržah, usaj ne tulku ku praujo de s'm.

Vaš Urban

Nedavni koncert v dobrodelne namene (za onkološki inštitut), ki so ga organizirali Riko, Inles in kulturna skupnost, je spet dodobra napolnil dvorano doma JLA. Kvalitetne kulturne prireditve, ki je bila tokrat že drugič (prvič junija lani), se je udeležilo tudi več predstavnikov Onkološkega inštituta in društva za boj proti raku, sodelovali pa so domači Impulzi, Ajričieja, Marjana Držaj, Meri Avenak, Nace Junkar. Boian Adamič in drugi.

Zima 1984

— Ne vem zakaj so v Sarajevu gradili bob stezo, ko pa jo imamo naravno v Loškem potoku! —

Avtor: Dejak Francka
INLES Ribnica

